

T.C.
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**AMATÖR GÜREŞÇİ VE FUTBOLCULARIN
DUYGUSAL ZEKALARININ BAZI DEĞİŞKENLER
AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI
(KAHRAMANMARAŞ İLİ ÖRNEĞİ)**

NESRİN ZÜLKADİROĞLU

YÜKSEK LİSANS TEZİ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANA BİLİM DALI

KAHRAMANMARAŞ 2019

**T.C.
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI**

**AMATÖR GÜREŞÇİ VE FUTBOLCULARIN DUYGUSAL
ZEKALARININ BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN
KARŞILAŞTIRILMASI (KAHRAMANMARAŞ İLİ ÖRNEĞİ)**

NESRİN ZÜLKADİROĞLU

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN

Prof. Dr. SELÇUK GENÇAY

Jüri Üyesi

Doç. Dr. Ümit YETİŞ

Jüri Üyesi

Dr. Öğr. Üyesi Haydar İŞLER

KAHRAMANMARAŞ-2019

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü öğrencisi Nesrin ZÜLKADİROĞLU tarafından hazırlanan “AMATÖR GÜREŞÇİ VE FUTBOLCULARIN DUYGUSAL ZEKALARININ BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI (KAHRAMANMARAŞ İLİ ÖRNEĞİ)” adlı bu tez, jürimiz tarafından 27 / 06 / 2019 tarihinde oy birliği ile Beden Eğitimi Ve Spor Ana Bilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Selçuk GENÇAY (DANIŞMAN)

Ana Bilim Dalı, Üniversite Adı

Doç. Dr. Ümit YETİŞ (ÜYE)

Beden Eğitimi ve Spor ABD. ADYÜ

Dr. Öğr. Üyesi Haydar İŞLER (ÜYE)

Beden Eğitimi ve Spor ABD. KSÜ

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylım.

Prof. Dr. Mehmet BOŞNAK

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürü

TEZ BİLDİRİMİ

Tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada, alıntı yapılan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yapıldığını bildiririm.

Nesrin ZÜLKADİROĞLU

Not: Bu tezde kullanılan özgün ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundaki hükümlere tabidir.

ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR

Tezimin her aşamasında bilgi ve tecrübesinden yararlandığım, çalışmalarında desteğini ve yardımlarını esirgemeyen çok değerli danışman hocam Sayın Prof. Dr. Selçuk GENÇAY'a teşekkür ederim. Çalışmalarında ve tez yazım aşamasında benden desteklerini esirgemeyen sevgili aileme ve özellikle ablam Öğr. Gör. Berna BÜYÜKDERELİ'ye teşekkürlerimi sunarım.

Haziran-2019

Nesrin ZÜLKADİROĞLU

AMATÖR GÜREŞÇİ VE FUTBOLCULARIN DUYGUSAL ZEKALARININ BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI (KAHRAMANMARAŞ İLİ ÖRNEĞİ)

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
NESRİN ZÜLKADİROĞLU**

ÖZET

Bu araştırma, amatör güreşçi ve futbolcuların duygusal zekâlarının bazı değişkenler açısından incelenmesini amaçlamaktadır. Çalışmaya Kahramanmaraş Gençlik hizmetleri ve Spor İl müdürlüğündeki amatör güreşçi ve futbolcular katılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak, “Duygusal Zekâ Ölçeği” kullanılmıştır. Elde edilen veriler SPSS programına aktarılarak; frekans, yüzde analizi, t testi ve anova testleri yapılmıştır. Araştırma sonucunda, yaş, cinsiyet, branş, sportif başarı, büyüdüğü yer, algılanan gelir düzeyi, spor yaşı, haftalık antrenman süresine göre duygusal zeka düzeylerinde anlamlı ilişki bulunamamıştır. Bunun yanında amatör güreşçiler ve futbolcuların eğitim düzeyine göre duygusal zekâlarında farklılık olduğu bulunmuştur.

Anahtar Sözcükler: Amatör spor, Duygusal Zekâ, Futbolcu, Güreşçi

Sayfa Adedi : 48

Danışman : Prof. Dr. Selçuk GENÇAY

**COMPARISON OF EMOTIONAL INTELLIGENCE OF AMATEUR WRESTLERS
AND SOCCER PLAYERS IN TERMS OF SOME VARIABLES (CASE OF
KAHRAMANMARAŞ)**

MASTER THESIS

NESRİN ZÜLKADİROĞLU

ABSTRACT

This study aims to investigate the emotional intelligence of amateur wrestlers and football players in terms of some variables. Amateur wrestlers and footballers from Kahramanmaraş Youth Services and Sports Provincial Directorate participated in the study. In the study, Emotional Intelligence Scale used was used as data collection tool. The data obtained were transferred to SPSS program; frequency, percentage analysis, t test and anova tests were performed. As a result of the research, there was no significant relationship between age, gender, branch, sporting success, place of growth, perceived income level, sport age, weekly training time and emotional intelligence levels. In addition, it was found that there was a difference in the emotional intelligence of amateur wrestlers and football players according to their education level.

Keywords: Emotional Intelligence, Amateur sports, Footballer, Wrestler

Page number: 48

Supervisor: Prof. Dr. Selçuk GENÇAY

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR	I
ÖZET.....	II
ABSTRACT	III
İÇİNDEKİLER.....	IV
SİMGELER VE KISALTMALAR.....	VI
1. GİRİŞ	1
2. GENEL BİLGİLER.....	3
2.1. Zekânın Tanımı	3
2.2. Zekânın Özellikleri.....	3
2.3. Zekâ modelleri.....	4
2.3.1. Sosyal zekâ modeli	4
2.3.2. Çoklu zekâ modeli	4
2.3.1.1. Sözel – dilsel zekâ.....	4
2.3.1.2. Mantıksal – matematiksel zekâ	5
2.3.1.3. Görsel – uzamsal zekâ.....	6
2.3.1.4. Müziksel – ritmik zekâ.....	6
2.3.1.5. Bedensel – kinestetik zekâ	6
2.3.1.6. Sosyal zekâ- kişilerarası zekâ.....	8
2.3.1.7. Kişisel – öze dönük zekâ.....	9
2.3.1.8. Doğacı – varoluşçu zekâ	9
2.3.2. Tek etmen kuramı	9
2.3.3. Çift etmen kuramı	11
2.3.4. Çok etmen kuramı.....	12
2.3.4.1. Thorndike’in çok etmen kuramı.....	12
2.3.4.2. Thurstone’un çok etmen kuramı	12
2.3.4.3. Guilford’un çok etmen kuramı.....	13
2.3.4.4. Piaget’in zekâ kuramı.....	13
2.4. Duygunun Tanımı.....	15
2.5. Duygusal Zekâ Kavramının Tarihi Gelişimi ve Tanımı.....	16

2.5.1. Duygusal zekâ ile ilgili tanımlar	17
2.5.2. Duygusal zekâ modelleri.....	17
2.5.2.1. Karma model.....	18
2.5.2.1.1. Daniel Goleman modeli	18
2.5.2.1.2. Reuven bar-on modeli	19
2.5.2.1.3. Cooper-sawaf modeli	19
2.5.2.2. Yetenek modeli	19
2.5.2.2.1. Mayer ve salovey modeli	19
3. GEREÇ VE YÖNTEM	21
3.1. Araştırma Grubu.....	21
3.2 Verilerin Toplanması.....	21
3.2.1. Kişisel bilgi formu	21
3.2.2. Duygusal zekâ ölçeği	22
3.3. Verilerin Analizi.....	22
4. BULGULAR	23
5. TARTIŞMA VE SONUÇ.....	29
6. SONUÇ VE ÖNERİLER	32
6.1. Sonuçlar.....	32
6.2. Öneriler.....	33
7. KAYNAKLAR.....	34
8. TABLOLAR DİZİNİ	39
9. EKLER LİSTESİ.....	40
10. EKLER	41
ÖZGEÇMİŞ	46

SİMGELER VE KISALTMALAR

- DZ** : Duygusal Zekâ
N : Frekans sayısı
SD : Standart Sapma
% : Yüzde
x : Aritmetik Ortalama
IQ : Intelligence Quotient

1. GİRİŞ

Spor, ekonomik, sosyal ve kültürel bir sektör olarak uzun yıllardır gelişimini devam ettiren sosyal olgularından biridir. Hemen her toplumun ilgisini üzerinde toplamayı başaran sportif etkinlikler geniş izleyici ve taraftarlarıyla, yarışma heyecanı ve rekabeti ile insanların ortak konuları arasında yer almaktadır.

Günümüz modern toplumunun en yaygın ve etkili sosyal kurumlarından olan spor, toplumun merkezinde yer alan ve çok değer verilen, belli bir alt kültürlere ait olmaktan çıkarak kitleleri peşinden sürükleyen popüler bir eğlence aracı olmak yanında toplumun gelişmesinde rol oynayan, uluslararası ilişkilere katkı sağlayan ve toplumu tanıtan sosyal bir olgudur (1). Duygusal zekâ, bireyin davranışlarını yönlendiren gereksinim, dürtü ve gerçek değerlerini temsil etmekle birlikte diğer insanlarla olan ilişkilerinin ve iş ortamındaki başarısında rol oynayan bir kavramdır (2).

Duyguların sportif performans üzerindeki potansiyel etkili rolü uygulamacılar ve araştırmacılar tarafından sporcuların duygusal kontrol tekniklerini geliştirmelerine yardım etme noktasında büyük ilgi çekmiştir (3,4,5). Özellikle sporcuların duygusal zeka düzeylerinin davranışlarına olan etkisi sportif performansı ile yakından ilişkilendirilmesi bu durumu daha anlamlı kılmaktadır (6).

Duyguların, insanların üst düzeydeki yasama ilişkin deneyimlerinde oynamış olduğu yapıcı rol gittikçe art an bir ilgi konusu olmaktadır. Duyguların sadece zekâyâ değil, aynı zamanda yaşamdan doyum sağlamaya katkısını ifade eden inanış, duygusal zeka konusunda yapılan çeşitli araştırma sonuçları ile desteklenmektedir. Buna göre, bireyin kendine ve başkalarına ait duyguları doğru şekilde algılayıp, değerlemesi ve ifade etmesi; bu duygular arasında ayırım yapıp, elde ettiği bilgileri düşünce süreçlerinde ve davranışlarında kullanması ile ilgili olan üstün yetenekleri tanımlayan duygusal zekâ, bireyin sadece özel yaşamındaki değil, is yaşamındaki başarısını da belirlemede geleneksel olarak IQ (Intelligence Quotient) ile ölçülen zekâ kadar önemlidir (7).

Rekabetin yoğun olarak yaşandığı spor ortamları, sporcuların çoğuna çeşitli duygusal deneyimler yaşatır. Kazanılan büyük bir başarı mutluluk ve keyif alma ile sonuçlanırken, ezici bir yenilgi umutsuzluğa düşme ve hayal kırıklığı yaşama ile sonuçlanabilir (3). Yüksek performans hedefleri söz konusu olduğunda ise sporcu üzerindeki baskı, sonrasında oluşan stres ve duygular da ha yoğun yaşanmaktadır (8). Duygular ve sportif performans üzerine yapılan bazı çalışmalar, duyguların performans üzerinde önemli bir etkisinin olduğunu,

duyguların farkında olunması, uygun duygusal durumun oluşturulması ve sürdürülmesi gibi duygularla ilgili becerilerin performansa katkı sağlayacağını göstermektedir (9,10). Bu bağlamda, duyguları tanıma, anlama, yönetme ve kişisel – kişiler arası durumlarda duyguları kullanma kapasitelerine ilişkin bireysel farklılıkları kapsayan duygusal zekâ kavramının bu becerileri içerdiği göze çarpmaktadır (11).

Bu çalışmada amatör güreşçi ve futbolcuların duygusal zekâ ile ilgili durum tespiti yapmak, duygusal zekâ ile diğer değişkenler arasındaki ilişkiyi incelemek amaçlanmaktadır.

Bu amaçtan hareketle aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır:

1. Amatör güreşçi ve futbolcuların cinsiyetlerine göre duygusal zeka düzeylerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık var mıdır?
2. Amatör güreşçi ve futbolcuların yaş değişkenlerine duygusal zeka düzeylerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık var mıdır?
3. Amatör güreşçi ve futbolcuların branşa göre göre duygusal zeka düzeylerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık var mıdır?
4. Amatör güreşçi ve futbolcuların spor branşındaki başarı durumuna göre duygusal zeka düzeylerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık var mıdır?
5. Amatör güreşçi ve futbolcuların eğitim durumu değişkenine göre duygusal zeka düzeylerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık var mıdır?
6. Amatör güreşçi ve futbolcuların doğup büyüdüğü yere göre duygusal zeka düzeylerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık var mıdır?
7. Amatör güreşçi ve futbolcuların algıladığı gelir düzeyine göre duygusal zeka düzeylerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık var mıdır?
8. Amatör güreşçi ve futbolcuların kaç yıldır spor yapmakta olduğuna göre duygusal zeka düzeylerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık var mıdır?
9. Amatör güreşçi ve futbolcuların haftada kaç saat spor yaptığına göre duygusal zeka düzeylerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık var mıdır?

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Zekânın Tanımı

Zeka “zihnin öğrenme, öğrenilenden yararlanabilme, yeni durumlara uyabilme ve yeni çözüm yolları bulabilme yeteneği” olarak tanımlanmaktadır. Bu tanıma göre, zeki insan öğrendiğini değerlendiren, yeni durumlara yeni çözümler getirebilen kişidir. Zekânın başka bir tanımı, basit bilgiyi elde edip onu yeni durumlarda kullanma yeteneğidir(6). Zeka denince akla bilişsel zeka gelmektedir fakat bu kavram artık yerini çeşitli zeka alanlarına bırakmıştır. Goleman’a (2013) göre, halk dilinde zeka “kafa” olarak nitelendirilmektedir(12). Mayer ve Salovey, her durumda zekânın, sembollerin kullanabilme, anlayabilme ve algılama kapasitesiyle doğru orantılı olduğunu belirtmişlerdir (13). Yine aynı yazarlar zekâyı, objeler arasında benzerlikleri ve farklılıkları görebilme ve ayrı ayrı parçaların birbirleriyle olan ilişkilerini analiz edebilme yeteneği olarak tanımlamışlardır (13).

Zekâ teriminin değişik anlamlarının olduğu kabul edilmesine rağmen, diğer bir yandan da zekânın, bilimlerin içerisinde çekirdek bir anlam ifade ettiğine inanılmaktadır. Tanımlardan da anlaşılacağı gibi birçok zekâ çeşidi bulunmaktadır. (Yapay zekâ, insan zekâsı, gibi) Tüm bu zekâ çeşitlerinin esas işlevi bilgiyi toplama, bu bilgiden bir şeyler öğrenme ve bunlardan bir sebep-sonuç ilişkisi bulunmaktadır. Bu süreç içinde zihinsel yetenek ve idrak etme işlemi arasında büyük bir bağlantı gizlidir. Zihinsel yetenek modeli en saf halinde Terman tarafından tanımlanmıştır. Terman’na göre, bir birey taşıyabileceğiyle soyut düşünce ile doğru orantılı olarak zekâsını geliştirebilir. Sternberg’ e göre zekânın en önemli noktalarından biri yüksek seviyedeki zihinsel yetenektir. Buna örnek olarak soyut düşünme ve karar verme yeteneği verilebilir (13,14).

2.2. Zekânın Özellikleri

1. Her insan kendi zekâsını artırma ve geliştirme yeteneğine sahiptir.
2. Zekâ sadece değişmekle kalmaz, aynı zaman da başkalarına da öğretilir.
3. Zekâ insandaki beyin ve zihin sistemlerinin birbiriyle etkileşimi sonucu ortaya çıkan çok yönlü bir olgudur.
4. Zekâ çok yönlülük göstermesine rağmen kendi içinde bir bütündür.
5. Her insan çeşitli zekâ alanlarının tümüne sahiptir.
6. Her insan çeşitli zekâ alanlarından her birini yeterli bir düzeyde geliştirebilir.

7. Çeşitli zekâ alanları genellikle bir arada uyum içerisinde çalışır.
8. Bir insanın her alanda zeki olması için pek çok yol bulunur (15).

2.3. Zekâ modelleri

2.3.1. Sosyal zekâ modeli

Kişiler arası ilişkilerde kendini ifade etme ve karşısındaki kişi ile empatik iletişim kurma yetisine ilişkin zeka türüdür. Bu zeka türü, diğer insanlarla sözlü ve sözsüz iletişim kurma, grup içinde beraber çalışma yeteneklerini içerir, ruh halleri, huylar, yönelimler gibi insanlar arasındaki ilişki farklarını da ortaya koyar.

Bu zeka türünde gelişmiş insanlar, kendilerini başkalarının yerine koyma ve onları anlayabilme, duygu düşünce ve inançları ile özdeşleşebilme becerilerine sahiptirler. Thorndike sosyal zekayı “Erkekleri, kadınları, çocukları anlayabilme ve yönetebilme becerisi” insan ilişkilerinde bilgece davranma” olarak tanımlamıştır (12,16).

2.3.2. Çoklu zekâ modeli

Çoklu zeka, Howard Gardner’in zekayı yeniden tanımlaması olarak çıkmış bir kavramdır. Çoklu zeka, çevresel ve genetik etmenlerle birlikte insanı yorumlamaya dair yeni bir bakış açısıdır. Buna göre insan çevresi ile kurduğu tüm ilişkide, iletişim ve etkileşimde zekasını kullanmaktadır. Ancak Gardner’ın yeni eklediği içten gelen bir form ile dünyayı algılayıp ilişkiye başlayıp sürdürdüğümüzdür. Çünkü beynimizin pek çok sayıda farklı çalışma merkezi ve işlevi bulunmakta ve bu işlevler her bireyde farklılık göstermektedir. Birbirinden bağımsız ve ayrı olarak çalışan bu merkezler aynı zamanda bireyin öğrenme kimliğini ve bilişsel niteliğini de ortaya koymaktadır. Gardner çalışmaları sırasında insanın sözel, dilsel, içsel, kişilerarası, görsel, işitsel, bedensel gibi bilinen türlerde zeka türleri ortaya atmamış, bunun dışında duyundevinişsel, kinestetik, tatsal gibi diğer duylulara yönelik olarak da zeka alanları belirlemiştir. Bu çoklu zeka kuramının türleri insan beyni ve zekası ile çevre etkileşimi sonucu daha da çoğalabilir. 8 ana gruba ayrılır:

2.3.1.1. Sözel – dilsel zekâ

Bu zeka türü; kişinin kendi kültürüne ait olguları yazılı veya sözlü olarak ifade etme yeteneği olarak karşımıza çıkmaktadır. Genelde kişiler dilinin gramer kurallarına uygun olarak davranmaktadırlar. Sözel-dilsel zeka diline sahip bireyler ikna kabiliyeti yüksek

olmakla beraber, dilin tüm özelliklerine sahip olmaktadır. Ayrıca diğer dillere yatkın olup diğer dillerin duygu ve düşüncelerini yansıtmakta zorluk yaşamazlar.

Bu zekadaki bireyler için en etkili öğrenme şekli konuşarak, okuyarak, tartışarak, işiterek ve özellikle kişilerle karşılıklı iletişime giderek öğrenme yoluna giderler.

Bu zekadaki bireylerin özellikleri aşağıdaki gibi özelliklendirilebilir;

- 1) Sözel ve yazılı iletişimleri güçlüdür.
- 2) Kelimeleri gramer yapısına uygun ve doğrudur.
- 3) Sözlük kullanma yoluna giderler.
- 4) Sözlük bilgisi üst seviyelerde özellik göstermektedir.
- 5) Gazete, dergi ve kitap okumayı yaşam felsefesi haline getirmişlerdir
- 6) Ses, ses dizimi ve anlam bilgilerine sahiptirler ve iletişimlerinde bu bilgilerini başarı ile kullanırlar.
- 7) Sözlü iletişimlerinde atasözleri, deyimler ve güzel sözler kullanırlar.
- 8) Yabancı dillere meraklıdır, bu dilleri kullanmada başarılıdır.
- 9) Anlatmayı, dinlemeyi, okumayı ve tartışmayı severler.
- 10) Kelime oyunlarını severler.
- 11) Resimlerden çok sözcükler dikkatlerini çeker.
- 12) İsimleri akıllarında tutma konusunda usta olmakla beraber tarih bilgisinde de yeterliliğe sahiptirler.
- 13) Hikaye dinleme ve anlatma konusunda oldukça isteklidirler.
- 14) Karşılıklı iletişime geçmeyi severler (17).

Sözel-dilsel zekâ ülkemizde en fazla önemsenen iki zekâdan birisidir. İkincisi ise mantıksal-matematiksel zekâdır. Bu iki zekânın önemsenmesinin temel nedeni test sınavlarının bu iki zekâyla ilişkili sorulardan oluşmasıdır. Aynı zamanda, kullanılan öğretim yöntem ve tekniklerinin çoğu bu iki zekâ odaklıdır. Bu nedenle, bu iki zekâmız sürekli uyarıldığı için diğer zekâlarımıza göre daha fazla gelişim fırsatına sahiptir.

2.3.1.2. Mantıksal – matematiksel zekâ

Bu zeka türünde kişiler matematiksel olarak üstün özelliklere sahiptirler. Kısacası bilim adamının mantık yürütebilmesi, sayısal öğretmenlerin veya vergi memuru, maliye gibi alanda çalışanların bir istatistikçi gibi sayıları verimli kullanabilme yeteneğine sahip oluşudur. Soyut kavramlara hassas olan bu zeka türünde neden- sonuç ilişkileri ve mantık kuralları ön plana çıkmaktadır. Bu gruptaki bireyler matematiksel hesap yapmaktan, mantık yürütmekten, genelleme yapıp sınıflara ayırma konusunda çok iyi düzeydedirler (15).

2.3.1.3. Görsel – uzamsal zekâ

Uzamsal tarafında bu zeka uzay/zaman boşluğunda nesnelere devamlılığı üzerinde düşünme yetisine sahip olma ile ilgilidir. Bu türdeki zekada kişiler yön duygusuna önem vermekle beraber gördüklerini unutmama ve düşünme ile ilgili üstün yeteneklere sahiptirler. Kısa bir tabirle bu zeka türüne sahip bireyler gördüklerini kolay kolay unutmazlar (18).

2.3.1.4. Müziksel – ritmik zekâ

Müziksel–ritmik zekâdaki bireyler sese son derece duyarlıdırlar. Duyulan sesler farklı olmasına rağmen ayırt etme yeteneğine sahip oluşları en etkileyici özelliklerindedir. Bireyler müzik aletlerine son derece duyarlıdırlar (19).

Başka bir deyişle, kişiler duygularını aktarmada müziği araç olarak kullanmaktadır. Kişiler müziğe, ritme, melodiye, sese duyarlılık göstermektedir (20). Bu zekâ, kişilerin sesinden duygularını sezme, ya da çevredeki seslerden anlam çıkarma, arabanın motor sesinden arabanın bakıma ihtiyacı olup olmadığını anlama da bu zeka türündeki bireylerin özelliğidir (21).

Ayrıca, müzik aleti çalar veya grup çalışmalarında yer alır. Müzik onun için hareket alanı oluşturur ve müzik eşliğinde dansa yönelebilir.

Bu zekânın özünde aşağıdaki özellikler bulunmaktadır (22).

- 1) Müzik ve ritim yapısına önem verme
- 2) Müzikle ilgili olgu ve şamalar oluşturma
- 3) Seslere karşı hassas oluş
- 4) Ses, ritim ve melodileri tanıma veya oluşturma
- 5) Ton ve ritimlerin değişik kategorizasyonunu algılama

2.3.1.5. Bedensel – kinestetik zekâ

Bedeni diğer nesnelere farksız, basit bir makine olmasının ötesindedir diyebiliriz. Diğer bir deyişle bireylerin kendine has özellikleri ve kişisel düşünceleriyle beraber, diğer insanlardan farklı olarak karşımıza çıkar (23).

Bu zeka ile bahsedilen özellikler mesleğe has özelliklerle kendini göstermekte ve yetenekler gün yüzüne çıkmaktadır. Örneğin futbolcunun farklı vuruş tekniğinin kendine has oluşu gibi. Bu zeka alanıyla kişiler bir şeyler üretme çabası içinde olmaktadır. Zeka alanı koordinasyon gerektirmekte ve yeteneklerle beraber ikisinin bir arada işlenmesini sağlayan devinimsel bazı özellikleri de barındırmaktadır. Bu zeka alanı kuvvetli olan bireylerin yaparak, yaşayarak öğrenme yoluna gittikleri görülür (15, 24, 25).

Bedensel-Kinestetik zekânın üç temel faktörü vardır ;

1. Bedensel hareketlerini ustalikle kontrolünü sağlama,
2. Nesnelere aktive edip yönlendirme,
3. Beden ve akıl arasında denge oluşturmak .

Eğitim sistemimizde akademik sınavlarda etkili olmayan bir özellik gösterdiğinden gerekli önem verilmemektedir. Birçok öğretmen bu zeka alanının beden eğitimi öğretmenleriyle ilgili olduğunu düşünmektedir. Sosyal, fen, matematik alanıyla ilişkilendirilmesi zor olan bir kavramdır. Bu zekâ alanındaki öğrenciler öğretmenler tarafından vasat öğrenci tabiriyle ilişkilendirmeye yatkındırlar. Bu zeka alanındaki öğrenciler diğer alandaki öğrencilerden farklı bir öğrenme ortamı istemeye yatkınlık gösterirler ve hareket alanını genişletmek isterler. Sınıftaki duygusal tona daha fazla önem vermekle birlikte bedeni özelliklerine yoğunlaşma gösterirler (26).

Kinestetik zekânın gelişimi sadece beden koordinasyonunu artırma anlamıyla değil verimli düşünme tekniklerini kullanarak zihin ve beden koordinasyonunu sağlama olarak düşünülmelidir (27).

Bedensel-kinestetik zekâsı güçlü olan bir öğrencinin bazı özellikleri şunlardır;

1. Sportif faaliyetlerde başarıya yatkındırlar.
2. Bir yerde uzun süre sabit kalmaz ve bunun sonucunda bedeni hareketler yapmaya başlar.
3. Başkalarını taklit etmede ustadırlar.
4. Gördüğü nesnelere inceleme yoluna giderler.
5. Koşup sıçramak ve benzeri hareketleri yapmaktan mutluluk duyarlar
6. El becerisi gelişmiştir.
7. Kendini anlatmada kendine has özellikleri bulunmaktadır.
8. Çamurla oynamak gibi devinimsel etkinlikler hoşlarına gitmektedir
9. Bir şeyi parçalayıp tekrar birleştirmeyi severler.
10. En iyi öğrenme şekli yaparak-yaşayarak olmaktadır (15).

Bu özelliklerin yanında bedensel-kinestetik zekâsı yüksek öğrencilerin bazı zayıf özellikleri bulunmaktadır. Okumayı çok sevmez, uzun süre pasif kalmaktan hoşnut olmaz, kendi öğrenme şekillerine uygun olmayan konularda zorluk çekerler. İstemli veya istemsiz olarak nesnelere ve diğer insanlara dokunma yoluna giderler. Geleneksel sınıf yönteminin uygulandığı sınıflarda zorluk çekmektedirler ve bu yüzden başarısız olmaktadır. Seminer veya sunum ortamlarından çabuk sıkıldıkları için dikkatlerini konuya verememektedirler. Bu

yüzden eğitim- öğretim sürecinde en çabuk kopukluk gösteren grup olarak karşımıza çıkmaktadırlar (27).

Sınıf ortamında öğrenmeyi daha verimli kılmak, öğrencilerin bedensel-kinestetik zekâ alanlarını üst seviyelere ulaştırmak için yapılması gerekenler şu şekilde özetlenebilir:

- Sözcük ve olgular canlandırılır.
- Dans, baleri veya kareografi yapılabilir.
- Kavramlar jest ve mimiklerle betimlenir.
- Konuşmadan bir görev verilebilir.
- İşaret dili öğrenilir.
- Pantomim sergilenir.
- Sessiz sinema oyunu oynanabilir.
- Hayvan ve bitkiler en ince ayrıntısına incelenebilir.
- Tek ayak üzerinde sekme zıplama hareketleri yaptırılabilir.
- Açık havada çalışılır ve ip atlanabilir.
- Somut nesnelere matematik dersi yapılabilir.
- Öğrenme materyalleri keşfedilir.
- Yapboz yapılabilir.
- Öğrencilere aktif olarak katılabilecekleri deneyimler sunulabilir.
- Öğrencilerin hareketlerle işe katılımı sağlanabilir.
- Sırada aktifliğini sağlayan egzersizler yapılabilir.
- İnteraktif okuma yapılabilir (26).

Bedensel – kinestetik zekâ özellikle hareket koordinasyonunu sağlayıcı, kısacası sinir ve beden hareketlerini verimli kullanma şekliyle ifade edilebilir (18). Bu zeka alanı kişinin bir ürün meydana getirmesi için vücudun bazı fonksiyonlarını kullanma kapasitesidir. Kısacası devinimsel hareketlerin bütünüdür (15).

2.3.1.6. Sosyal zekâ- kişilerarası zekâ

Bu zekâyâ sahip insanlar iletişim becerileri yüksek, farklı kültürlere ilgi duyan, toplumu ilgilendiren konulara meraklı ve ikna kabiliyeti yüksek bir özellik göstermektedir. Ayrıca arkadaşları ile vakit geçirmekten son derece haz duyarlar (18).

2.3.1.7. Kişisel – öze dönük zekâ

Kişinin içsel yaşamını, duyguları ve düşüncelerini bilip kontrollü bir şekilde yaşama şekli olarak nitelendirilebilir. Genelde kişiler yalnız kalarak yaptıkları hakkında ders çıkarma, değerlendirmede bulunma, özerk davranma gibi özellikler bu zeka türüne sahip insanlarda baskın olarak bulunmaktadır (28).

Kişisel-öze dönük zekâda, bireyler kendini tanımakta ve bu sayede çevresine uyumlu bir şekilde davranış göstermektedir. Bu zekâdaki insanların kendilerini objektif olarak değerlendirme yeteneğini barındırmakla birlikte kişinin olumlu ve olumsuz yanlarını görmelerini sağlamakta ve kişinin kendi yeteneklerini farkında olmasını barındırır. Kısacası kişinin kendini disipline edip kendine olan güvenini içermektedir (15).

2.3.1.8. Doğacı – varoluşçu zekâ

Gardner tarafından açıklanan son zekâ türüdür ve çevreyi tanıma ve anlama ile ilgilidir. Doğacı zekâ türüne sahip kişiler hayvan ve bitki türlerini fark ettiklerinde ve alt türlerini oluşturduklarında ortaya çıkar. Hayvan türlerini ayırt edebilen, çiçekleri kategorize edebilen ve cansız varlıkları kategorize eden kişilerde bu zekâ türü gelişmiştir. Bir diğer deyişle bu zekâ boyutu hem doğal hem de yapay çevreyi içine almaktadır. Dağcı, biyolojici, zoologların bu zekâsı gelişmiş boyuttadır (29).

2.3.2. Tek etmen kuramı

Bu teoriye göre, zekânın yapısında temel bir yetenek vardır. Hangi çocukların normal eğitimden yararlanabileceğini hangilerinin yararlanamayacağını belirlemek amacıyla, ilk zekâ testini 1905 yılında hazırlayan Binet, zekâyı iradeden, güdüden, bellekten, anlayıştan yani kişilikten soyutlanamayan, insanın tüm davranışlarını belirleyen bir özellik ve kişiliğin tümü olarak tanımlamıştır. Binet, zihinsel yeteneklerin tek tek değil hep birlikte değiştiğini, örneğin, kelime dağarcığı zengin olan bir çocuğun dikkatinin de anlayışının da yüksek olduğunu söylemiştir. Binet'ye göre tüm zihinsel yetenekleri içeren bir genel yetenek vardır ve bu zekâ genetik olup, deneyim ve öğrenmeyle çok az gelişir. Binet'ye göre üstün zekâ da düşük zekâ da insanın her davranışında kişiliğinin her yönünde izlenir. Zekâyı kişilikten soyutlayarak incelemek bizi yanlış yorumlara sürükleyeceğinden, kişinin geçmişi, davranış biçimleri, tutkuları, ilişkileri ayrıntılarıyla bilindikten sonra Binet testinin uygulanması ve sonuçların önceden toplanmış bilgilerin ışığında değerlendirilmesi gerekmektedir. Test ile

ölçülen zekâ bütün davranışın bir örneğidir. Örnek olarak gözlenen bir davranış insanın günlük davranışları ve genel zekâsı hakkında bilgi sağlamaktadır (30).

Zekânın, zihinsel motorik becerilerle değil, mantık yürütme ve sorun çözme özellikleri ile ölçülebileceğini varsaymıştır. Binet'in 1905 yılında Simon ile birlikte hazırladığı ölçek 1916 da Terman tarafından gerçekleştirilen revizyonunda Stanford Binet Zekâ Ölçeği adını almıştır. Binet zekânın altı boyutunun olduğunu söylemiştir. Altı özellik şu şekilde ifade edilebilir; anlamlandırmak, hükümde bulunmak, mantık yürütmek, düşünceleri yönlendirip devam ettirmek, düşünceleri amaca dönüştürmek, özelleştirilme bulunmak. Kısacası bazı genel yetenek kavramları için Terman, soyut düşünme ve problem çözme yeteneğini, Stern ise düşünerek adaptasyon sürecine uyum sağlama olarak ifade etmiştir (31).

Benzer bir şekilde, 1939 yılında Wechsler yaptığı araştırmalara göre zekânın birbirinden bağımsız ancak birbiriyle ilişkili alt yeteneklerden oluştuğunu görmüştür. Genel anlamda yeteneğim ölçülmesi için alt yeteneklerin tespit edilip ölçülmesi sonucu kişinin genel yetenek düzeyine ulaşılabilir olacağını düşünmüştür (30).

Wechsler, zekâ kavramını kişinin amaçlı davranışlarının, şahsi düşüncesinin ve çevreyle mücadelesinin tümü olarak ifade edilebilir. O'na göre zekâ geriliği yalnızca zekâ eksikliği değil var olan zekâdan günlük yaşamda yararlanamamaktır. Aynı zekâ bölümüne sahip 2 kişi çevreyle bambaşka biçimlerde başa çıkabilir. Wechsler zekâ için "genel zekâ, sadece bilişsel yeteneklerle eşitlenemez, zekâ, bireyin, bütün becerilerinin bir göstergesidir" demiştir (32), Wechsler'e göre, zekâ ölçekleri ile değerlendirilen beceriler yaşamın değişik alanlarında da gözlemleniyorsa, değerlendirdiğimiz şeyin zekâ diye nitelendirilen kavram olduğunu söyleyebiliriz.

Wechsler, yetişkinler için hazırladığı ölçeğinde zekâ için önemli olan 11 boyut saptamış. Bu boyutlardan 6'sının genel bilgileri içeren sözel, diğer 5'i de performansa dayalı nitelikte olduğunu belirtmiştir (31).

Ülkemizde kullanılmayan olan Wechsler testi, Binet'in testine göre iki boyutta farklılık arz etmektedir. İlki Wechsler testinin veri temini gerektiren bir ölçe aracı oluşu, ikincisi de ilk önce yetişkinler için hazırlanan bir test oluşu ama sonrasında çocuk zekâ formu da oluşturulmuştur. Ama her iki test de kültüre bağımlı oluşları ile gözümüze çarpmaktadır (33).

Stern ise bireylerin yeni durumlara uyum sağlama ve düşünce yollarından karşılık verme ve değişen koşullara adapte olma gücü olarak ifade edilmektedir. Tüm tanımlardan hareketle zekâyı bireyin çevreye adaptasyonunu sağlayan genel ve soyut bir yetenek olduğu anlaşılmaktadır (34).

2.3.3. Çift etmen kuramı

Zekânın yapısında iki faktörün rol oynadığını belirten Spearman'a, göre zihinsel gücün genel yetenekle birlikte çok sayıda özel yeteneğin kullanılmasından meydana gelmektedir. Ama yetenek olarak kişilerde farklılıklar göze çarpmaktadır. Başka bir ifadeyle genel zekanın farklı faaliyetlerde ortaya çıkmasıdır (35).

Spearman, yaptığı araştırmalarda kişilerin yaptığı zihni etkinliklerin tamamında temel bir noktanın olduğunu belirtmiştir. Öğrencilerin zeka seviyelerinin tespiti için öğretmen görüşü ve öğrencilerin birbirlerini değerlendirmelerinden faydalanmıştır. Bu iki değişken arasında yüksek korelasyona ulaşan düşünür bu durumu genel zeka faktörüne dayandırmıştır. Araştırmalarını bulup kullandığı faktör analiziyle geliştirmiştir (36).

Spearman genel zekayı "g" ile nitelendirmiştir. Bu "g" faktörüne bağlı olarak kişiler sönük yada parlak olarak ifade edilmektedir. Kısacası "g" faktörü zeka testi genel olarak performansı etkileyen temel unsurdur. Bunun dışında "s" faktörü denilen özel faktörleri içinde barındıran bir kavramda bulunmaktadır. Bu özel faktörler resim, müzik, spor gibi alanlarda belirleyici bir rol üstlenmektedir (37).

Özel faktör genel zihin yeteneği dışında, belirli bir zihin etkinliğini gerçekleştirebilmek için ihtiyaç duyulan zihin gücüdür. Özel faktör "s" kişiden kişiye, bir denemeden diğerine değişir. Çevre, okul, heyecan gibi faktörlerin etkisinde kalır. Genel "g" faktörü ise kişiden kişiye değişmesine karşı farklı kişiler için bütün denemelerde sabittir. "g" faktörü her bir denemede aynı önemi taşımaz, aynı ağırlıkta değildir. Genel faktörler özel faktörleri etkiler ve gelişmesini sağlar. Kısaca genel ve özel zihin yetenekleri her bir etkinlik için farklı miktarlardadır (30).

Cattell ise kuramını iki zekâ faktörüne dayandırmıştır. Bu iki faktör; akışkan zeka ve kristal zekadır. Akışkan zekâ görsel ayrıntı ve ezber bilgisini kapsar. Bu zekâ kelimeleri eşleştirme, sayı ve harf dizini oluşturma gibi test materyalleri ile ölçülmeye çalışılır. Kristal zekâ ise gelişimsel bilgileri içermektedir. Bu zekâ boyutunda soyutlama, mantık yürütme gibi becerilerden oluşur. Ölçümü için mantık testleri, genel bilgiyi ölçen testlerden faydalanılır (38).

Bu teoriye göre kristal zekâ, öğrenme deneyimlerinin seçimini ve kullanımını sağlamanın yanı sıra bireyin akışkan zekâsını da yansıtmaktadır. Benzer eğitimsel ve kültürel altyapıya sahip insanlar arasında akışkan zekâdaki bireysel farklar, kristal zekâdaki bireysel farkları önemli ölçüde etkilemektedir. Farklı kültürel altyapıya ve aynı düzeyde akışkan zekâyâ sahip iki kişi kristal zekâ düzeyleri açısından farklı olabilirler. Bu modeldeki

akışkan zekâ – kristal zekâ ayırımı, kalıtımın akışkan zekâ üzerinde daha fazla rol oynadığını ileri sürmektedir. Kristal zekâ- akışkan zekâ kuramını Cattell geliştirmiştir; ancak kuramın detaylı değerlendirmesini Horn yapmıştır. Horn'a göre de genel bir zekâ yoktur ve akışkan zekâyla kristal zekâ arasında kalıtım temeli açısından bir fark yoktur (38).

Spearmen'in yazdığı "Genel Zeka" adlı makalesinde insanların zihinsel etkinliklerinde ortak bir yön olduğunu belirtmiştir. Bu makalede birey ne kadar zeki olursa o kadar fazla ilişki içine girer ve bunun sonucunda sorunu en kestirme yoldan çözüme kavuşturma yoluna gider (34,36).

2.3.4. Çok etmen kuramı

Zekâyı çok etmen kuramı ile açıklayan bilim adamları da vardır. Bunların başında Thorndike, Thurstone ve Guilford gelmektedir. Bu psikologlara göre; günlük davranışları düzene koyan fıkırsel gizil güç, bir tek genel yetenek olmaktan ziyade birçok özel yeteneklerin bir araya gelmesinden oluşmuştur (34, 36).

2.3.4.1. Thorndike'in çok etmen kuramı

Thorndike'in görüşü atomistik bilgiler içermektedir. Görüşe göre zekâ birbirinden farklı faktörlerden meydana gelmekte ve birbirinden bağımsızdır. Genel bir zekânın aksine zekaların varlığından bahsedilebilir. Bir problemin çözümünde birden fazla çözüm yolu ve faktörü bulunmaktadır (36).

Thorndike göre, zekânın üç boyuttan oluştuğu varsayılır. Bunlar soyut, sosyal ve mekanik boyuttur. Soyut zekâda kelimeler, formüller, semboller karşımıza çıkar. Sosyal zekâda kişiler arası iletişim boyutu kendine yer edinmektedir. Mekanik zekâda ise cihaz kullanma ve makine kullanımı kendini göstermektedir (34).

2.3.4.2. Thurstone'un çok etmen kuramı

Thurstone zekânın birden fazla zihinsel yetenek sonucu meydana geldiğini söylemektedir. Thurstone'un zekâ teorisi Chicago Üniversitesi'nin öğrencilerine uygulanan bir dizi test sorusunun analizine dayanmaktadır. Zekânın genel bir faktör olduğu teorisini reddederek bunun yerine birbirlerinden bağımsız birçok zihinsel becerinin merkezde olduğu bir teori ortaya koymuştur (34, 39).

Başlıca yetenekleri şu şekilde ifade edebiliriz;

1. Sözel anlama: Sözcükleri anlayıp tanıma.

2. Sözel akıcılık: Yazılı ve sözlü ifadeleri erken bulma yeteneği.
3. Sayısal yetenek: Sayısal ve aritmetik işlemleri çabuk bulma yeteneği.
4. Uzay ilişkilerini kavrama: Cisimlerin uzaydaki görüntülerini kavrama yeteneği.
5. Bellek: zihinsel bellek gücü
6. Algısal hız: Karmaşık bir nesnenin benzerlik, ayrıntı ve farklılıkları erken ve doğru algılama gücü.
7. Mantıksal düşünme: kavram ve olgular hakkında mantık yürütme (34).

İnsanlar bu çeşitli yetenekler bakımından birbirlerinden az çok ayrılık gösterirler. Yukarıdaki alanlardan herhangi birinde üstünlük gösteren bir kişi, her zaman diğer alanlarda da üstün olmaz. Ancak bunun aksi olan fikir de yanlış değildir (34). Bu tez, devreden faktör teorisi olarak tanımlanmaktadır. 1940'lı yıllardan beri farklı faktör teorilerini yönlendiren bir zekâ modeli olmuştur (39).

2.3.4.3. Guilford'un çok etmen kuramı

J.P. Guilford "Zihin Yapısı" adını verdiği zekâ kuramını faktör analizi yolu ile kesin bir şekilde birbirinden bağımsız faktörler saptayarak oluşturmuştur. Düşünüre göre zekânın yapısı öğelerin bilinmesi ve belli bir düzen içinde düşünülmesi ile kavranabilir. Kişiler her zihinsel etkinlik alanında aynı ölçüde yeteneğe sahip olamamaktadır. Kişi her işte başarılı olacak diye bir kaide geliştirilmemelidir (36).

Guilford zekâyı; içerik, ürün ve işlem boyutu olmak üzere üçe ayırmaktadır. İçerik boyutunda figür, anlam ve davranışlar, ürün boyutunda ilişki, sistem ve formüle etme, işlem boyutunda ise bellek, biliş ve değerlendirme süreçleri vardır.

2.3.4.4. Piaget'in zekâ kuramı

Jean Piaget zekânın işleyiş ve gelişimini biyolojik bir modelle açıklamaktadır. O'na göre zihinsel yapılar ve zekâ, yaşa bağlı olarak gelişmekte ve doğumdan ergenlik sonlarına kadar bu olgunlaşma devam etmektedir (40, 36).

Piaget'e göre, zihinsel gelişim kişilerin biyolojik yapı ve işlevlerine kodlanmıştır. Beynimiz genel olarak örgütlenme ve adaptasyon olarak iki şekilde temel görevini oluşturmaktadır. Örgütlenme doğuştan gelen kodlamaların daha üst seviyedeki zihinsel süreçlere ulaşmasını anlamına gelmektedir. Uyum sağlama ise özümleme ve uyum süreçlerinden geçer. Özümleme uyarıcıların mevcut yapılara göre seçilip değiştirilmesi sürecini barındırır. Bu sayede çevre ve organizma arasında denge kurulmaya başlanır (40).

Piaget; bireylerin birbirinden farklı olduğunu düşündüğünden zekanın temel özelliklerini üç merkezde toplamıştır. Bunlar ;

1. Zeka bir çeşit denge hali olamkatadır. Zihinsel süreç ve çevre arasında durağan olmayan bir denge vardır.
2. Zeka kişilerin çevreye uyumunun özel halidir. Bu uyum bireyin çevre etkileşiminde görülmektedir.
3. Zeka zihinsel süreçler sistemidir. Bilgi edinmek hareketlilikle kazanılır (40).

Piaget zihinsel gelişimin önemli boyutunda fiziksel gelişimi ifade eden olgunlaşma, yaşantılar ve içinde yaşanılan kültür gibi faktörlerin etkisi altında olduğunu savunmaktadır (41).

Piaget doğumdan ergenliğe kadar düşünce boyutlarını inceledikten sonra zekanın belirli kritik dönemlerden meydana geldiğinin sonucuna varmıştır. Bu yüzden zihinsel gelişimi dört döneme ayırmak gerektiği düşüncesindedir.

Bunlar;

Sensori- motor dönem

Doğum ile 2 yaş arasını kapsar. Bu aşama zekânın uyanışı olarak da tanımlanabilir. Sonraki aşamalar için bir temel teşkil eder.

İşlem öncesi dönem

Bu dönem 2 ile 7 yaş arasını kapsar. Dönemin en önemli özelliği sembolik fonksiyonun ortaya çıkmasıdır. Çocuk öğrendiği kural ve oyunları beceriksiz bir şekilde geneller. Bunun yanında cansız varlıkları canlı olarak tasavvur ederek kişileştirir. Dil gelişir. Kişi nesnelere zihinde canlandırabilir.

Somut ve müdahaleci düşünme dönemi

Bu dönem 7 ile 12 yaş arasını kapsar. Göz önünde, somut olan işlemler yapılabilir hale gelir. Soyut olan, elle tutulup, gözle görülemeyen işlemler henüz gerçekleştirilemez. Bu dönemde düşünce tersine bilirlilik özelliği edinir. Kişi benmerkezci düşünce tarzından kurtulur.

Soyut işlemler dönemi

12 yaşından yetişkinlik dönemine kadar olan süreci kapsar. Bu dönemde kişi soyut düşünebilmekte, geleceğe yönelik kararlara alabilmekte ve farklı ihtimaller üzerine mantık yürütebilmektedir. Konunun farklı boyutlarını kavrayıp düşünebilmede sorun yaşamazlar. Diğer dönemlerden farklı olarak problem çözme, hipotez kurma, tümdengelim yolu ile düşünme söz konusu olabilmektedir (40,39,41).

2.4. Duygunun Tanımı

Duygular insanlık tarihi boyunca, bir yol gösterici olarak yaşamın merkezinde var olmuştur. Hissedilen her duygu insan doğasına farklı bir yön vermiş ve insan hayatının daha yaşanır bir hale gelebilmesi için kendisi ve çevresi arasında bir etkileşim oluşturmuştur.

Daniel Goleman (7), "Duygusal Zekâ Neden IQ'dan Daha Önemlidir?" kitabında duygu (emotion) sözcük kökünün motere olduğunu ve Latince hareket etmek anlamına geldiğini fakat fiile "-e" ön eki getirildiğinde anlamın uzaklaşmak olduğunu ve bunun her duygunun bir harekete yönelttiği fikrini vereceğini belirtmiştir.

Barutçugil (42) duyguyu, hislerde ve zihinsel tutumda fizyolojik değişiklikler ve açıklayıcı davranışların ortaya koyduğu bir hareket olarak tanımlamaktadır.

Biçer (43) ise, duyguları insanın yaşamında kendini hissettiren önemli unsur olduğunu bununla birlikte insanların hayatlarına yön vermede duyguları kullandığını ve hayatını o şekilde yaşadığını ifade etmektedir.

Duygular çok farklı sözcüklerle dile getirilebilir. Mayer, Salovey ve Caruso (44) duyguları açıklarken kişilerin yaşadığı sorunlara verdiği fizyolojik, bilişsel, deneyimsel tepkiler olarak belirtmekte ve dört bileşenden oluştuğunu söylemektedir. İlki duyguları beden dili, jest ve mimiklerle duyguların farkına varma, ikincisi duyguların tanınıp ayırt edilmesi, üçüncüsü korku, öfke gibi duyguların deneyim yoluyla anlaşılması, sonuncusu ise duyguların düzenlenmesi yeteneğidir.

Paul Ekman'ın (45) belirli sayıda duygu olduğu görüşü, beynin (evrim ürünü) ortak katkılarını ve duygusal ifadedeki kültürü yansıtmak için evrensellik ile ilgili duruşunu nöro-kültürel teori olarak adlandırırken, beynin, belli bir duygu uyandığında belli bir ifade üretmek için hangi yüz kaslarının hareket edeceğini belirlediğini vurgulamaktadır.

Bhochhibhoya ve ark. (46), duyguları insan doğasının vazgeçilmez bir parçası olduğunu ve pek çok insan davranışlarını harekete geçiren bir dürtü olarak tanımlamışlardır.

Bir yüzyıldan fazla bir süredir psikologlar ve felsefeciler duygunun anlamı üzerinde tartışmaktadırlar. Goleman (12) duyguyu psikolojik, biyolojik, his ve hisse bağlı hareketlerin eğilimi anlamında ifade etmektedir.

Le Doux (47), duyguların çıkış noktalarının sinir sistemi olduğu görüşünden faydalanarak duyguların altında yatan sinir mekaniğini keşfeder. İnsanlar bir işaret aldıklarına tepki verme eğilimindedirler. Bu tepkiler çeşitlilik göstermektedir (korkma, şaşırma, şüphe, hayret etme vb.).

Dünyanın değişik kültürlerinden insanlar için duygular ortak olmasına rağmen, farklı şekillerde kullanmak bireylere göre değişebilmektedir (48). Araştırmacılar, duyguların sınıflandırılması konusunda aynı düşüncelerde olmasalar da bazıları temel duygu kümeleri oluşturarak birincil duygu olarak duyguları ayırmışlardır.

Izard (49) beş temel duygunun olduğunu ileri sürmüş ve başlıcaları olarak; kaygı, depresyon, sevgi, düşmanlık, nefret duygularını kullanmıştır. Goleman (12) duyguları sekiz boyuta, Adler (50) ise insan ilişkilerine dayanarak insanların birbirlerine olan yakınlaşma ve uzaklaşma derecesine göre sınıflandırmışlardır. Bu anlamda, alanında dünya çapında belirli kariyere sahip bilim adamlarının ortak bir sınıflandırma üzerinde bir fikir birliğine sahip olmadıklarından söz edilmektedir.

2.5. Duygusal Zekâ Kavramının Tarihi Gelişimi ve Tanımı

Son 20 yıla kadar, insanların zihinsel faaliyetleri konusunda yapılan sayısız araştırmalar duyguların işlevi ilginç bir şekilde ihmal edilmiştir. Bunun sonucunda da bireylerin özel ve iş yaşamlarındaki muhtemel başarılarını tahmin konusunda tek veri kaynağı olarak bilişsel zekâ kıstasları ve testleri kullanılmıştır. Fakat bu ölçüt bireylerin özel ve iş yaşamındaki geleceğini tahminden ziyade okuldaki akademik başarısını tespit etmeye yaramıştır. Çünkü bilişsel zekâ seviyesi yüksek olduğu halde iş ve özel yaşantısında başarı ve mutluluğu yakalayamamış birçok örnek mevcuttur. Buna karşın bilişsel zekâsı orta seviyede olduğu halde büyük başarılarla imza atan kişilerin sayısı da kayda değer seviyededir (51).

Duygusal zekâ kavramı başarılı insanların başarılarını ölçmek için kullanılan testlerde başarılı olan insanların çoğunun gerçek hayatta başarılı olamadığının tespit edilmesiyle ortaya çıkmıştır (52, 53).

Le doux yaptığı çalışmalarda insanın duygusal sisteminin anatomik olarak düşünme merkezinden bağımsız hareket edebileceğini göstermiştir. Bu çalışmalar “Duygusal zeka” kavramının ortaya çıkışında önemli bir pay edinmiştir (54).

1985 yılında, Reuven Bar On kaynaklarda Bar-On olarak isimlendirilen çalışmalarda “Duygusal Alan” kavramı kullanılarak insanları başarıya ulaştıracak faktörlere değinilmiştir. Düşünüre göre zekanın tanımı şu şekildedir: Bireylerin çevresel etki ve etkenlere olumlu tepkiler veren, yeteneğini etki altında bırakan bir tür şahsi, zihinsel ve sosyal yeterliliklerdir. Reuven’in çalışmaları birçok çalışmaya esin kaynağı olmuştur (55).

2.5.1. Duygusal zekâ ile ilgili tanımlar

Zeka'nın bir türü olarak duygusal zeka olarak ele alınmalıdır. Duygusal zekanın bazı bileşenleri vardır. Bunlar ; kişinin kim olduğunu bilmesi zihinsel süreç ve duygularını bilmesi sağlıklı kararlar verme açısından son derece önemlidir. Farklı ruh hallerinde kişinin kendine hakim olabilmesi, kendini motive edebilmesi, empati kurabilmesi sosyal kabiliyetlerimizdir (39).

Salovey ve Mayer'in (56) düşüncesine göre kişinin hem kendi hem de başkalarının duygularını gözlemleyebilme, aralarında ilişki kurup farkı ayırt edebilme yeteneğidir. Bütün tanımlardan hareketle duygusal zeka kavramı duyguları algılama, ifade edebilme ve değerlendirme yeteneği, duyguları denetlemeyi ve ifade etme yeteneğini içermektedir (57).

Duygusal zekâ kendi duygu ve yeteneklerini tanıma, kendi yeteneklerinin yenisine ve daha iyisine açık olma, hedeflerine ulaşmada istekli, başarıya kilitlenen, iletişime açık, uzlaşma ve ikna kabiliyeti gibi yeteneklerdir (58).

Bütün bunlardan yola çıkarak duygusal zekânın akla karşı gelen bir kavram olmadığını söylemek mümkündür. Hem zekâ hem de duyguyu içerisinde barındıran duygusal zekâ, bilişsel yetenekler ile duyguları birlikte kullanmayı sağlar. Böylece duygusal zekâ bireyin yaşamı içerisinde karşı karşıya kaldığı sorunların üstesinden gelmek, başarılı olmak ve mutlu bir hayat sürmek için yol gösterici olarak kullanabilmesini sağlamak üzere fırsat verir.

Empati başkalarının duygularını anlama becerisi olarak ifade edilebilir. Kökeni özbilinçtir. Duygularımıza ne kadar açıksak bir o kadar da hisleri okumayı o kadar iyi beceririz. Duygusal özelliklerimiz empati yetimizde kendini göstermektedir (59).

Empati kavramını tanımlayacak olursak bireylerin kendilerini kişinin durumundan hareketle kendini onun yerine koyup düşüncelerini ifade etmesidir (60).

Empati kısacası kendini algılama becerisidir. Kişi kendini ne kadar iyi tanırsa bunlarla bağlantı kurup başkalarının duygularını da anlayacaktır. Kişi ne hissettiğini tam olarak algılayabilirse o düzeyde duygularının kontrolünü sağlayabilmektedir. Bu sayede başkalarının duygularını daha rahat bir şekilde algılayabiliriz. Kişilerin duygularını anlamak için onların hareketlerini izleme ve tepkilerini anlama ile kolay bir şekilde izlenim sahibi olabilmekteyiz. Bu boyutta beden dilini anlamak işimizi kolaylaştırmaktadır

2.5.2. Duygusal zekâ modelleri

Literatür incelendiğinde duygusal zeka ile ilgili iki farklı model olduğu görülmektedir. Karma model ve yetenek modeli duygusal zeka boyutunu oluşturmaktadır. Karma model

geleneksel görüŖe dayanak oluŖturmakta ve farklı yaklaŖımları içinde barındırdığı için bu adlandırmada bulunulmuŖtur. Modelde sosyal ve kiŖisel iŖlevsellik, duyguyu, zekayı, motivasyonu ve kiŖilik özelliklerinden meydana gelmektedir (57).

Goleman'ın Modeli, Bar-On'un Modeli ve Cooper-Sawaf'ın Modeli Karma Model için örnek oluŖturmaktadır (14).

Diğer yaklaŖım ise yetenek modelidir. Bu boyutta duygusal zeka, karma modelin içinde bulunan kiŖilik özelliklerinin çoğunun dıŖında, daha dar evremde ele alınmıŖtır (57). Duygusal zeka yetenekler grubu olarak ele alınmaktadır. Duygulardan hareketle mantık yürütme yolu kullanılmıŖtır. Salovey ve Mayer bu model için örnek teŖkil etmektedir (61).

2.5.2.1. Karma model

Karma model içerisinde Bar-On'un Modeli, Cooper-Sawaf'ın Modeli ve Goleman'ın Modeli değerlendirilir.

2.5.2.1.1. Daniel Goleman modeli

Goleman modelinin temelini, Mayer ve Salovey,,in modeline dayanmaktadır. Duygusal zeka insanın hem kendi hem de baŖkalarının hislerini tanımak ve kendini motive edip iletiŖimde etkililik yeteneklerinden oluŖmaktadır (62). Goleman alıŖmalarında Mayer ve Solovey modelini temel alıp duygusal zekayı beŖ baŖlık altında ele almıŖtır. Bunlar;

KiŖinin Kendi Duygularının Farkında Olması: kiŖinin kendi duygu ve dŖncelerini tanıma, izleme ve karar sürecinde kullanabilme yeteneği.

KiŖinin Kendi Duygularını Yönetmesi: bireylerin tepki ve duygularının etkin bir Ŗekilde yönetebilme, kendini rahata kavuŖturabilme ve olumsuz durumlardan kolayca baŖ edebilme yeteneğidir. Bir diğer deyiŖle kiŖinin baŖarıya ulaŖması için kısa vadede zevklerinden ödün vermesidir.

KiŖinin Kendini Motive Etmesi: kiŖinin hedefe ulaŖması için elinden geleni yapıp yılmama yeteneğidir.

Empati(EŖ duygum): KiŖinin baŖka kiŖilerin duygularının tarafsızca farkında olabilme kiŖinin kendisini baŖkasının yerine koyup onların bakıŖ açısıyla yorum yapabilme yeteneği.

Sosyal Beceriler: bireylerin sosyal iliŖkilerini kavrama, duygularını yönetme ve diğer insanlarla etkili iletiŖim kurma becerisidir (63).

Duygusal zekamız bu 5 zeka boyutunun temel nitelikte yer alan pratik beceri kabiliyetimizi belirlemektedir. Duygusal yeterliliğimiz iŖ yaŖamımızdaki becerilerimizi sergilerken potansiyelimizini ne kadarını kullanabildiğimizi göstermektedir. Duygusal

yeterlilikler bağımsız olmaktadır. Tüm insanların farklı olduğunu düşünürsek duygusal zeka boyutunda da insanlar farklı yapıda olmaktadır (55).

2.5.2.1.2. Reuven bar-on modeli

Bar-On, duygusal zekânın sosyal zekâyla yakın ilişkili olduğunu belirtmekte ve duygusal zekânın birbiriyle ilişki içinde bulunan duygusal ve sosyal 5 yetenekten oluştuğunu ileri sürmektedir. Bar-On, Handley ve Fund'a göre bu beş yetenek:

- (a) Bireyin kendini anlayıp ifade etmesi,
- (b) Diğer kişileri anlayıp iletişime geçme yeteneği,
- (c) Duygularımızı kontrol edip yönetme,
- (d) Değişimin farkında olma, adapte olma, sorunları çözme yeteneği,
- (e) Kişinin kendini güdüleyip iyi bir ruh hali oluşturması'dır (64).

2.5.2.1.3. Cooper-sawaf modeli

Cooper ve Sawaf (65) duygusal zekâyı dört köşe taşından oluşan bir modelle açıklamaktadır. Köşe taşlarından birincisi duyguları öğrenmektir. Duyguları öğrenmek için kişisel etkinliklerden yararlanılmalıdır. İkincisi duygusal zindelik kavramıdır. Duygusal zindelik esnekliğinizi inşa ederek güven çemberinizi genişletir, çatışmaları dinleme ve yönetme yeteneğinizi artırır. Yaşamınızı ve işinizi, potansiyelinizle uyumlu hale getirmek ve bunu sorumlulukla desteklemek için yollar öneren diğer köşe taşı duygusal derinliktir. Son kavram ise duygusal simya'dır. Duygusal simya sorunlarla birlikte yaşama ve fırsatları değerlendirme ve farklı çözüm yolları keşfederek rekabet gücü oluşturur (66).

2.5.2.2. Yetenek modeli

Yetenek modeli içerisinde Mayer ve Salovey'in modeli ele alınır.

2.5.2.2.1. Mayer ve salovey modeli

Mayer ve Salovey duygusal zekâyı dört'e ayırmışlardır. Bu iki düşünür yaklaşık olarak 12 yıl boyunca çalışmalarda bulunmuş ve ölçekler geliştirmişlerdir. Diğer duygusal zeka modelleri temel olarak bu modeli benimsemişlerdir (62).

Mayer ve Salovey modeli en eski model olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu modelde duygusal zekâyı oluşturan öğeler birbirlerini etkileyip daha üst seviyede yeteneğe kavuşturma için vardır. Bu faktörler hiyerarşik bir hal almakta ve üstteki basamak altındaki basamakla yakın ilişkilidir. Üst basamağa çıktıkça duygunun daha yoğun ve bilinçlilik arz ettiği görülür.

Alt boyutlarda ise duyguyu tanıma ifade etme gibi basit becerilerden meydana gelmektedir (67).

Mayer ve Salovey'e göre, ilk beceri duyguları algılayabilmektir. Kişinin kendisinin, başkalarının duygularını çeşitli yollarla anlayabilmesini ifade etmektedir. Aynı zamanda kendi hislerini doğru biçimde ifade edebilmesidir. Bu beceriler kişinin bir duruma uyum sağlamasına olanak tanırken etkili iletişimi de kolaylaştırmaktadır (64).

İkinci beceri de ise duygularla düşünceleri desteklemek gerekir. Bu iki kavram arasında bağlantı kurmak kararlarında etkili olacaktır. Bireylerin duygularını değerlendirilmek istenirse önce duyguların ortaya çıkarılması gerekir. Bu sayede kişiler aktif hareket alanı oluşur ve duygular meydana çıkmaktadır (62).

Modeldeki üçüncü duygusal zeka becerisi duyguları anlamaktır. Çeşitli duyguları anlayabilme, bir duygudan diğerine geçişi tanımlayabilme yeteneğidir (68).

Duygusal zekası yüksek olanlar genelde farklı duygular ve farklı durumlardan ortaya çıkacakları kestirme gücüne sahiptirler. İyi hazırlanılan maçı kazanacağını kestirebilmek gibi (69).

Mayer ve Salovey'e göre modelin dördüncü ve son duygusal becerisi kişilerin kendi duygularını yönetebilmesi ve kişilerarası ilişkilerde zorlayıcı durumlarla karşılaştığında üstesinden gelebilmesidir. Bu duygusal beceri, bireyin amacını gerçekleştirebilmesi için kişilerarası ilişkilerde duyguları ifade ediş ve algılayışını düzenleyebilmeyi gerektirmektedir. Duyguları yönetebilme, bireylerin sosyal ilişkilerinde ve çatışmaları durumlarında yararlı olabilmektedir (70)

3. GEREÇ VE YÖNTEM

3.1. Araştırma Grubu

Araştırma, tarama modelinde betimsel bir araştırmadır. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırmalara uygun bir modeldir. Genel tarama modelleri, çok sayıda elamanlardan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir (71).

Araştırmanın yapılabilmesi için Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi etik kurulundan ve Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğünden gerekli yasal izin belgeleri alınmıştır. Veriler, Kahramanmaraş ilinde 2012 yılında araştırmaya gönüllü olarak katılmak isteyen amatör güreşçi ve futbolcuların duygusal zekâlarını ölçmek için kişisel bilgi formunun yanı sıra duygusal zekâ (DZ) ölçek formu kullanılarak elde edilmiştir. Ölçek formu araştırmaya katılmak isteyen gönüllülere araştırmacı tarafından yüz yüze uygulama ile yapılmıştır. Araştırmaya 110 erkek 30 kadın olmak üzere toplam 140 kişi dahil edilmiştir. Araştırma grubunun % 63,6 sını güreşçiler, % 36,4 ünü futbolcular oluşturmaktadır.

3.2 Verilerin Toplanması

Araştırma grubundan elde edilen veriler araştırmacının kendisi tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu ve duygusal zekâ ölçeği ile toplanmıştır.

3.2.1. Kişisel bilgi formu

Araştırma grubunun kişisel özelliklerine ait bilgilerinin (bağımsız değişkenler) duygusal zeka düzeylerine (bağımlı değişken) göre nasıl şekillendiğini belirleyebilmek amacı ile araştırmacının kendisi tarafından yaş, cinsiyet, eğitim durumu, gelir seviyesi, branş, spordaki başarı durumu, doğup büyüdüğü yer, kaç yıldır spor yapmakta olduğu, haftada kaç saat spor yapmakta olduğu ve anne-baba eğitim düzeyi gibi soruların yer aldığı bilgi formu kullanılmıştır.

3.2.2. Duygusal zekâ ölçeği

Sporcuların duygusal zekâ boyutlarının değerlendirilmesinde, Chan'in (72,73) tüklenmişlikle duygusal zekâ arasındaki ilişkiyi incelemede kullandığı, ölçekten yararlanılmıştır. Ölçeğin orijinali, Schutte ve arkadaşlarının (74) 33 maddelik çalışmasından geliştirilen 12 maddelik ölçektir. Cevaplar 5'li likert tarzında (1=kesinlikle katılmıyorum, 5=kesinlikle katılıyorum) derecelendirilmiştir. Chan'in araştırmasında bu ölçeğin güvenilirliği (Cronbach Alpha=0.82-0.86) olarak bulunmuştur. Aynı ölçeği Aslan ve Özata(75), sağlık çalışanları üzerinde yapmışlar Chan'in (72-73) çalışmasında, toplam 4 boyut olarak yapılandırılan anket formunun, faktör analizi sonucunda orijinalinde olduğu gibi dört boyut ve 12 madde altında algılandığı görülmüştür. Güvenilirlik değerleri (Cronbach Alpha) sırasıyla 0.87, 0.83, 0.88 ve 0.85'dir. Çalışmamızda kullanılan ölçeğin tamamı için güvenilirlik değerleri (Cronbach Alpha) 0.881 olarak bulunmuştur.

3.3. Verilerin Analizi

Araştırmadan elde edilen veriler SPSS 20 paket programı ile analiz edilmiştir. Verilerin normal bir dağılıma sahip olup olmadığını öğrenmek için skewness ve kurtosis değerlerine bakılmış, skewness ve kurtosis değerleri -3.29 ve +3.29 arasında bulunmuş, dağılım normal olarak kabul edilmiştir (76). Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistik analizi, bağımsız örneklem t testi ve tek yönlü varyans analizi uygulanmıştır. Farklılığın kaynağını bulmak için Tukey testi uygulanmıştır. Çıkan sonuçların istatistiksel anlamlılık derecesi $p<0.05$ olarak kabul edilip değerlendirilmeye alınmıştır.

4. BULGULAR

Araştırma grubundan elde edilen veriler uygun testler kullanılarak analiz edilmiş ve tablolaştırılarak aşağıda sunulmuştur.

Tablo 1. Araştırma grubunun yaş dağılımları.

Yaş	n	%
18 e kadar	107	76,4
19 ve üzeri	33	23,6
Toplam	140	100

Tablo 1' de araştırma grubunun yaş dağılıma bakıldığında, %76.4'inin 18 e kadar, %23.6'sının 19 ve üzeri yaş grubunda olduğu bulunmuştur.

Tablo 2. Araştırma grubunun cinsiyet dağılımları.

Yaş	n	%
Erkek	110	78,6
Kadın	30	21,4
Toplam	140	100

Tablo 2'ye göre araştırma grubunun % 78.6'sı erkek, % 21.4'ünün kadın olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 3. Araştırma grubunun eğitim durumu dağılımları.

Eğitim Durumu	n	%
Ortaokul	26	18,6
Lise	108	77,1
Lisans	6	4,3
Toplam	140	100

Tablo 3'e göre araştırma grubunun % 77.1'nin lise, % 4.3'ünün lisans ve % 18.6 sının ortaokul mezunu olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4. Araştırma grubunun branş durumuna göre dağılımları.

Yaş	n	%
Güreş	89	63,6
Futbol	51	36,4
Toplam	140	100

Tablo 4' e göre araştırma grubunun % 63,6'sının güreşçi %32,7'sinin futbolcu olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 5. Araştırma grubunun medeni durumuna göre dağılımları.

Yaş	n	%
Evli	11	7,9
Bekâr	129	92,1
Toplam	140	100

Tablo 5'e göre araştırma grubunun 92,1'i bekâr, 7,9'unun ise evli olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 6. Araştırma grubunun anne eğitim durumu dağılımları.

İlkokul	41	29,3
Ortaöğretim	35	25,0
Lise	51	36,4
Lisans	13	9,3
Toplam	140	100

Tablo 6'ya göre araştırma grubunun anne eğitim % 36,4'ünün lise, % 29,3'ünün ilkokul, % 25'i orta öğretim ve % 9,3' lisans düzeyindedir.

Tablo 7. Araştırma grubunun doğup büyüdüğü yere göre dağılımları.

Köy	6	4,3
Kasaba	14	10,0
İlçe	25	17,9
Şehir	34	24,3
Büyük Şehir	61	43,6
Total	140	100

Tablo 7'ye göre araştırma grubunun % 43.6'sının büyükşehirde, % 24.3'ünün şehirde, % 17.9'unun ilçede, % 10'unun kasabada ve % 4.3'ünün köyde doğup büyüdüğüleri tespit edilmiştir.

Tablo 8. Araştırma grubunun algıladığı gelir düzeyine göre dağılımları.

Algıladığı gelir düzeyi	n	%
Düşük	44	31,4
Orta	72	51,4
Yüksek	24	17,1
Toplam	140	100

Tablo 8'e göre araştırma grubunun % 51,4'ü orta, % 31,4'nin düşük, % 17,1'inin yüksek gelir seviyesine sahip oldukları tespit edilmiştir.

Tablo 9. Araştırma grubunun kaç yıldır spor yapmakta olduğuna göre dağılımları

Kaç yıldır spor yapmaktasınız	n	%
2 yıla kadar	44	31,4
3-5 yıl arası	72	51,4
6 ve üstü	24	17,1
Toplam	140	100

Tablo 9'a göre araştırma grubunun % 82,8'ü 5 yıl' a kadar spor yapmakta iken % 17,1'inin ise 6 yıl ve üstü spor yapmakta olduğu görülmektedir.

Tablo 10. Araştırma grubunun haftada kaç saat spor yapmakta olduğuna göre dağılımları.

Haftada kaç saat spor yapmaktasınız	n	%
1 Saate kadar	17	12,1
2 Saat e kadar	42	30
3 Saat e kadar	30	21,4
4 Saat e kadar	51	36,4
Toplam	140	100

Tablo 10'a göre araştırma grubunun % 12,1'i haftada 1 saat kadar, % 30'u haftada 2 saat kadar % 21,4'ü haftada 3 saat kadar % 36,4'ü haftada 4 saat kadar spor yapmaktadırlar.

Tablo 11. Araştırma grubunun spor branşındaki başarı durumu göre dağılımları.

Spor branşındaki başarı durumu	n	%
Hayır	52	37,1
Evet	88	62,9
Toplam	140	100

Tablo 11'e göre araştırma grubunun % 62.9'u uğraşmış oldukları spor branşında kendilerini başarılı görüp, diğer 37,1 i ise başarılı olarak görmemektedir.

Tablo 12. Araştırma grubunun yaş dağılımlarına göre t testi sonuçları

Yaş	N	x	SD	t	P
18 e kadar	107	3,8910	,64858	-,769	,443
19 ve üzeri	33	3,9924	,70783		

Tablo 12'ye göre araştırma grubunun yaş değişkenine göre duygusal zeka düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir ($t=-,769$; $p>0.05$).

Tablo 13. Araştırma grubunun cinsiyet dağılımlarına göre t testi sonuçları.

Cinsiyet	N	x	SD	t	P
Erkek	110	3,9371	,60864	,760	,448
Kadın	30	3,8333	,83563		

Tablo 13'e göre araştırma grubunun cinsiyet değişkenine göre duygusal zeka düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir ($t=-,760$; $p>0.05$).

Tablo 14. Araştırma grubunun branşa göre t testi sonuçları.

Branş	N	x	SD	t	P
Güreş	89	3,9757	,58336	1,441	,152
Futbol	51	3,8088	,77501		

Tablo 14'e göre araştırma grubunun branşa göre duygusal zeka düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir ($t=1,441$; $p>0.05$).

Tablo 15. Araştırma grubunun spor branşındaki başarı durumuna göre t testi sonuçları.

Spor branşındaki başarı durumu	N	x	SD	t	P
Evete	52	3,8974	,64815	-,239	,812
Hayır	88	3,9252	,67322		

Tablo 15'e göre araştırma grubunun spor branşındaki başarı durumuna göre duygusal zeka düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir ($t=1,441$; $p>0.05$).

Tablo 16. Araştırma grubunun eğitim durumu değişkenine göre Anova analiz sonuçları.

Eğitim Durumu	N	x	SD	F	P	Fark Tukey
1-Orta öğretim	26	4,1827	,42948			
DZ 2-Lise	108	3,8395	,69756	3,190	,044*	1>2
3-Lisans	6	4,1111	,54688			

Tablo 16'ya göre araştırma grubunun eğitim durumlarına göre duygusal zeka düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu belirlenmiştir ($t=,044^*$; $p<0.05$). Buna göre, orta öğretim grubunun duygusal zeka düzeylerinin lise grubundan daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 17. Araştırma grubunun doğup büyüdüğü yere göre Anova analiz sonuçları.

Doğup büyüdüğü yer	N	x	SD	F	P
1-Köy	6	4,0694	,24954		
DZ Kasaba	14	4,0238	,38457	2,122	,081
İlçe	25	4,1333	,42150		
Şehir	34	3,6667	,81984		
Büyükşehir	61	3,9235	,69043		

Tablo 17'ye göre araştırma grubunun doğup büyüdüğü yer değişkenine göre aralarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilememiştir.

Tablo 18. Araştırma grubunun algıladığı gelir düzeyine göre Anova analiz sonuçları.

Gelir düzeyi		N	x	SD	F	P
	1-Düşük	44	4,0341	,38475		
DZ	2-Orta	72	3,8750	,70821	1,114	,331
	2-Yüksek	24	3,8160	,88294		

Tablo 18'e göre araştırma grubunun algıladığı gelir düzeyine göre aralarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilememiştir ($p>0.05$).

Tablo 19. Araştırma grubunun kaç yıldır spor yapmakta olduğuna göre Anova analiz sonuçları.

Kaç yıldır spor yapmakta		N	x	SD	F	P
	1-2 yıla kadar	38	3,7851	,71755		
DZ	2- 3 ile 5 yıl arası	72	3,9502	,60395	1,051	,352
	3- 6 ve üstü	30	3,9944	,71951		

Tablo 19'a göre araştırma grubu için kaç yıldır spor yapmakta olduğu değişkenine göre aralarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilememiştir ($p>0.05$).

Tablo 20. Araştırma grubunun haftada kaç saat spor yaptığına göre Anova analiz sonuçları.

Haftada kaç saat spor yapmakta		N	x	SD	F	P
	1-Düşük	44	4,0341	,38475		
DZ	2-Orta	72	3,8750	,70821	1,114	,331
	2-Yüksek	24	3,8160	,88294		

Tablo 20'ye göre araştırma grubu için haftada kaç saat spor yaptığı değişkenine göre aralarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilememiştir ($p>0.05$).

5. TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışmada amatör güreşçi ve futbolcuların duygusal zekâ düzeylerinin farklı değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla, 89'u güreşçi ve 51'i futbolcu olmak üzere toplam 140 amatör sporcuya duygusal zekâ ölçeği uygulanmıştır. Araştırmanın amacı doğrultusunda elde edilen bulgular, istatistiksel olarak değerlendirilmiş ve sonuçlar sırasıyla yorumlanıp tartışılmıştır.

1. Amatör güreşçi ve futbolcuların cinsiyetlerine göre duygusal zeka düzeylerinde anlamlı bir farklılık var mıdır?

Araştırmada, amatör güreşçi ve futbolcuların cinsiyetlerine göre duygusal zeka düzeylerinin karşılaştırılması sonucunda erkek sporcularla kadın sporcular arasında anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$; Tablo 13).

Bizim çalışmamızla benzer şekilde, Salman, Toros ve Soylu (77) tarafından elit sporcularda yapılan çalışmada da cinsiyet açısından duygusal zekâ düzeylerinde farklılık bulunamamıştır. Buradan hareketle duygusal zekanın cinsiyete göre değişmediği söylenebilir.

2. Amatör güreşçi ve futbolcuların yaş değişkenlerine göre duygusal zeka düzeylerinde anlamlı bir farklılık var mıdır?

Araştırmada, amatör güreşçi ve futbolcuların yaş dağılımına göre duygusal zeka düzeylerinin karşılaştırılması sonucunda sporcular arasında yaş'a göre anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$; Tablo 12). Bizim çalışmamızdan farklı olarak, Türksöy, Güvendi, Keskin ve Şahin (78) tarafından milli güreşçilerde yapılan çalışmada yaşa göre duygusal zekâ düzeylerinde farklılık bulunmuştur. Bu çalışmada 36 yaş ve üzerindekiilerin duygusal zeka düzeyleri daha yüksek bulunmuştur.

3. Amatör güreşçi ve futbolcuların branşlarına göre duygusal zeka düzeylerinde anlamlı bir farklılık var mıdır?

Araştırmada, amatör güreşçi ve futbolcuların branşlarına göre duygusal zeka düzeylerinin karşılaştırılması sonucunda anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$; Tablo 14).

Bizim çalışmamızla benzer şekilde, Salman, Toros ve Soylu (77) tarafından elit breysel ve takım sporcularında yapılan çalışmada da ortalama duygusal zekâ puanlarında farklılık bulunamamıştır. Buradan hareketle duygusal zekânın breysel ve takım sporlarına göre değişmediği söylenebilir.

4.Amatör greŖçi ve futbolcuların spor branŖındaki baŖarı durumuna göre duygusal zeka düzeylerinde anlamlı bir farklılık var mıdır?

AraŖtırmada, amatör greŖçi ve futbolcuların spor branŖındaki baŖarı durumuna göre duygusal zeka düzeylerinin karŖılaŖtırılması sonucunda anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiŖtir ($p>0.05$; Tablo 15).

Bizim alıŖmamızdan farklı olarak, Salman, Toros ve Soylu (77) tarafından elit breysel ve takım sporcularında yapılan alıŖmada sportif kariyerlerine göre duygusal zekâ düzeylerinde farklılık bulunmuŖtur.

5.Amatör greŖçi ve futbolcuların eğitim durumu deđiŖkenine göre duygusal zeka düzeylerinde anlamlı bir farklılık var mıdır?

AraŖtırmada, amatör greŖçi ve futbolcuların eğitim durumuna göre duygusal zeka düzeylerinin karŖılaŖtırılması sonucunda duygusal zeka düzeylerinde istatiksel olarak anlamlı fark olduğu belirlenmiŖtir (Tablo 16). Buna göre, orta ğretim grubunun duygusal zeka düzeylerinin lise grubundan daha yüksek olduğu anlaŖılmaktadır.

Bizim alıŖmamızla benzer Ŗekilde, Adiloğulları (79) tarafından profesyonel futbolcularda yapılan alıŖmada da eğitimi durumuna göre duygusal zekanın farklılaŖtıđını bulmuŖtur. Buradan hareketle duygusal zekânın eğitime göre deđiŖtiđi söylenebilir.

6.Amatör greŖçi ve futbolcuların doğup büyüdüğü yere göre duygusal zeka düzeylerinde farklılık var mıdır?

AraŖtırmada, amatör greŖçi ve futbolcuların doğup büyüdüğü yere göre duygusal zeka düzeylerinin karŖılaŖtırılması sonucunda duygusal zeka anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiŖtir (Tablo 17). Buradan hareketle, kiŖinin doğup büyüdüğü yerleŖim yerinin duygusal zekâsını etkilemediği söylenebilir.

7.Amatör greŖçi ve futbolcuların algıladığı gelir düzeyine göre duygusal zekâ düzeylerinde farklılık var mıdır?

AraŖtırmada, amatör greŖçi ve futbolcuların algıladığı gelir düzeyine göre duygusal zeka düzeylerinin karŖılaŖtırılması sonucunda duygusal zeka anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiŖtir (Tablo 18).

Bizim alıŖmamızla benzer Ŗekilde, Adiloğulları (79) tarafından profesyonel futbolcularda yapılan alıŖmada da yıllık kazanılan ücrete göre duygusal zekanın farklılaŖmadıđını bulmuŖtur. Buradan hareketle duygusal zekânın gelir düzeyinden etkilenmediği söylenebilir.

8.Amatör greŖçi ve futbolcuların kaç yıldır spor yapmakta olduğuna göre duygusal zeka düzeylerinde farklılık var mıdır?

AraŖtırmada, amatör greŖçi ve futbolcuların kaç yıldır spor yapmakta olduğuna göre duygusal zeka düzeylerinin karŖılaŖtırılması sonucunda duygusal zeka düzeylerinde anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiŖtir (Tablo 19). Bizim alıŖmamızdan farklı olarak, Adiloğulları (79) tarafından profesyonel futbolcularda yapılan alıŖmada aynı kulüpte futbol oynama sürelerine göre duygusal zekâ düzeylerinde farklılık bulunmuŖtur.

9.Amatör greŖçi ve futbolcuların haftada kaç saat spor yaptığına göre duygusal zeka düzeylerinde farklılık var mıdır?

AraŖtırmada, amatör greŖçi ve futbolcuların haftada kaç saat spor yaptığına göre duygusal zeka düzeylerinin karŖılaŖtırılması sonucunda duygusal zeka düzeylerinde anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiŖtir (Tablo 20).

Buradan hareketle, kiŖinin antrenmanda geirmiŖ olduğu srenin duygusal zekâsını etkilemediği söylenebilir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1. Sonuçlar

Araştırma amatör güreşçi ve futbolcuların duygusal zekâ düzeylerinin ele alınan değişkenlere göre nasıl şekillendiğini belirlemek amaçlı yapılmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre;

Araştırma grubunun cinsiyet değişkenine göre duygusal zekâ düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir. Araştırmada cinsiyetin duygusal zekâ düzeyine etki etmediği sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma grubunun eğitim durumu değişkenine göre duygusal zekâ düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu belirlenmiştir. Eğitimle birlikte edinilen bilişsel kazanımların duygusal zekâ düzeyine olumlu etki ettiği sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma grubunun büyüdüğü yer değişkenine göre duygusal zekâ düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir. Araştırma grubunda yer alan amatör sporcuların il, ilçe veya köyde büyümüş olmalarının duygusal zekâ düzeylerine etki eden bir faktör olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma grubunun gelir seviyesi değişkenine göre duygusal zekâ düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir. Araştırma grubunda yer alan amatör sporcuların gelir seviyelerinin duygusal zeka düzeylerine etki eden bir faktör olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Duygusal zekâ, insanın yaşam tecrübelerine bağlı olarak gelişim gösterir. Bunun için, istek, ihtiyaç ve yaşantılar önemli bir etkidir. Toplumdan topluma, kişiden kişiye farklılıklar gösteren bu durum, duygusal zekânın geliştirilebilir olmasını mümkün kılmaktadır.

Duygusal zeka gelişiminin sağlayan duygusal eğitim, çocukluk çağından başlayarak kişilerin duygularını tanıyarak onları, göstermiş oldukları duyguları doğrultusunda tutarlı ve dengeli hareket etmelerini sağlar. Bu da bize gösteriyor ki duyguyu tanımak son derece önemlidir. Çocuğun ne hissettiğini algılaması, neden böyle hissettiğini bilmesinden önde gelmektedir. İçi dünyamızdaki karmaşıklığı duygularımızı tanıyarak azaltabiliriz (80).

Yapılan çalışma sonucunda, duygusal zekanın sporda büyük önem arz ettiği ve spor ortamında bireylerin kültürel, sosyal ve psikolojik açıdan oldukça fazla deneyim yaşadıkları söylenebilir. Spor pek çok fiziksel becerinin yanı sıra duygusal becerilerin kullanımını da gerekli kılmaktadır. Dolayısıyla sportif ortamlar duygusal zekanın temelinde olan iletişim, empati, kendini ve karşısındakini anlama gibi duyguların sıkça yaşandığı ve geliştirildiği

ortamlardır. Bu yönüyle spor ortamlarının şiddetten uzak ve fair play anlayışıyla eğitim ortamları niteliğinin korunarak kültürel ve zihinsel birikimleri artırması gerektiği söylenebilir.

6.2. Öneriler

Sporcuların duygusal zekâ konusunda farkındalıklarının artırılması, bunun için gerek çocukların ilk eğitim hayatına başladıkları süreçle birlikte gerekse üniversite eğitimleri sürecinde eğitim programlarında konu üzerinde programlamaların yapılması fayda sağlayabilir. Sporcu yetiştiren ve gelişimlerine katkı sağlayan meslek gruplarının aldıkları kurs ve eğitim aşamalarında konuya dikkat çekilebilir. Özellikle amatör güreşçi ve futbolcuların gerekli mesleki donanıma sahip olmaları önem arz ettiğinden, bu sporcularla çalışanların özel eğitime dayalı bilgi tecrübe ve donanım kazandırılmaları hem sporcuların topluma kazandırılmaları hem de çalışanların zor durumda kalıp problem yaşamamaları açısından önemlidir.

Hali hazırda Kahramanmaraş bölgesindeki amatör güreşçi ve futbolcular üzerinde yapılan bu çalışmanın kapsamının daha da genişletilerek, sporcuların duygusal zekalarını belirlemeye yönelik farklı yaş ve sporcu gruplarına yeni çalışmaların yapılması gerektiği önerilebilir.

7. KAYNAKLAR

1. Erkal M. Sosyolojik açıdan spor, Kutsun Matbaası, İstanbul,1992.
2. Baltas, A. Ekip çalışması ve liderlik. Remzi kitapevi, (2000). İstanbul.
3. Jones, M. (2003). Controlling emotions in sport. *The Sport Psychologist*, 17, 471-486. *The Sport Psychologist*, 14:229-252.
4. Meyer, B. B. And Fletcher, T. B. Emotional intelligence: A theoretical overview and implications for research and professional practice in sport psychology. *Journal Of Applied Sport Psychology*, (2007). 19, 1-15.
5. Lane, A. M., Thelwell, R. C., Lowther, J. and Devonport, T. J. (2009b). Emotional intelligence and psychological skills use among athletes. *Social Behavior and Personality*, 37(2), 195-202.
6. Parker JDA, Summerfeldt LJ, Hogan MJ, Majeski SA. Emotional intelligence and academic success: examining the transition from high school to university. *Personality and Individual Differences* 2004; 36, 163-172.
7. John J. Cacioppo ve Wendi L. Gardner, "Emotion." *Annual Reviews*50 (1999):ss.191 - 214..
8. Lazarus RS. How emotions influence performance in competitive sports. (2000).
9. Jokela M, Hanin YL. Does the individual zones of optimal functioning model discriminate between successful and less successful athletes? A metaanalysis. *Journal of Sports Sciences*, (1999). 17:873-887.
10. Robazza C, Bortoli L, Hanin Y. Precompetition emotions, bodily symptoms, and task-specific qualities as predictors of performance in high-level karate athletes. *Journal of Applied Sport Psychology*, (2004). 16:151-165.
11. Saklofske DH, Austin EJ, Rohr BA, Andrews JJW. Personality, emotional intelligence and exercise. *Journal of Health Psychology*, (2007). 12(6) 937–948 (938-939)
12. Goleman D. Duygusal zekâ neden iq'dan daha önemlidir? (B. S. Yüksel, .Çev). Varlık Yayınları, İstanbul, 2013.
13. Mayer JD, Perkins DM, Caruso DR, Salovey P. Emotional İntelligence and giftedness, *Roeper Review* 2001; 23(3), 131-137.
14. Aslan Ş. Duygusal zekâ dönüşümcü ve etkileşimci liderlik. (2. Basım). Konya: Eğitim Kitapevi Yayınları, 2013. s.5
15. Saban A. Çoklu Zekâ Teorisi ve Eğitim. 5. Baskı, Nobel Yayınevi, Ankara, 2005. s.11

16. Doğan S. Demiral Ö. Kurumların Başarısında Duygusal Zekânın Rolü ve Önemi. Yönetim ve Ekonomi, Celal Bayar Üniversitesi Yönetim ve Ekonomi Dergisi 2007; 14(1). 209-230.
17. Temiz N. Çoklu Zekâ Kuramı Okulda ve Sınıfta. Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2007
18. Vural B. Öğrenci Merkezli Eğitim ve Çoklu Zekâ. Hayat Yayıncılık, İstanbul, 2005, s.238-247
19. Başbay A. Çoklu Zekâ Kuramına Göre Eğitim Programları ve Sınıf İçi Etkinliklerin İncelenmesi. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı, Ankara, 2000.
20. Demirel Ö. Planlamadan Uygulamaya Öğretme Sanatı. Pegem A Yayıncılık Ankara, 2000, s:26,s.101-102.
21. Lazear D. The Intelligent Curriculum: Using MI to Develop Your Student's Full Potential. New York: Zephyr Pres, 2000.
22. Bümen NT. Okulda Çoklu Zekâ Kuramı. Pegem A Yayıncılık, Ankara, 2002.
23. Gardner H. Frames of mind the theory of multiple intelligences. New York: Basic Books, 1983, 339.
24. Bowling JL. An Examination of spirituality based on Howard Gardner's theory of multiple intelligences, Doktora Tezi, Southern Theological Baptist Seminary, 1998.
25. Maasjo D. Black foot, hidatsa and lakotasioux student's perceptions regarding preferred learning styles based on gardner's multiple intelligences. Yayınlanmamış Doktora Tez, University Of South Dakota, South Dakota, 2002.
26. Selçuk Z, Kayılı H, Okut L. Çoklu Zekâ Uygulamaları, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2004.
27. Eren YK. Öğrenen ve gelişen eğitimciler için çoklu zekâ teorisi uygulama rehberi. Meter Matbaa, Ankara, 2004. 32-34.
28. Çakır İ. (2009). Eğitimde Yeni Bir Yaklaşım: Çoklu Zekâ Kuramı. www.egitimbilim.com, Erişim: (16.12.2018).
29. Şahinkaya B. Yöneticilik ve Liderlikte Duygusal Zekâ, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Balıkesir, 2006.
30. Cansever G. Klinik psikolojide değerlendirme yöntemleri. Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul, 1982.
31. Özgüven İE. Çağdaş eğitimde psikolojik danışma ve rehberlik, PDREM Yayınları, Ankara. 1999.
32. Kaufman AS. Kaufman JC. Emotional intelligence as an aspect of general intelligence: What Would David Wechsler Say? American Psychological Association Inc 2001; 1(3), 258-264.

33. Aydın MD. Liderlik ve liderlik zekâsı, Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2001.
34. Baymur BF. Genel psikoloji, İnkılâp Kitabevi, İstanbul, 2004. s.246
35. Morris CG. Psikolojiyi anlamak (Psikolojiye Giriş). Ankara: Ed. Ayvayıskand Sayıl, Türk Psikologlar Derneği Yayınları, 2002, 231, 303–432.
36. Toker F, Yıldız K, Necati C. Behran U. Zekâ Kuramları, Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Dairesi Araştırma ve Değerlendirme Bürosu Yayınları, Ankara, 1968, s.37-38
37. Atkinson R L ve Atkinson R. Psikolojiye giriş. Sosyal Yayınları, İstanbul, 1995.
38. Johnson W, Thomas J. Bouchard JR. The structure of human intelligence: It is verbal, perceptual, and image rotation (VPR), not fluid and cry stallized. *İntelligence* 2005; 33, 393–416.
39. Konrad S. Hendl C. Duygularla güçlenmek. (Çeviren: Meral Taştan). Hayat Yayınları, İstanbul, 2000. s.11-47.
40. Kulaksızoğlu A. Ergen psikolojisi. Remzi Kitabevi, İstanbul, 2005. s.136
41. Bacanlı H. Gelişim ve öğrenme. Nobel Yayınları, Ankara, 2001. s.60-138
42. Barutçugil İ. Organizasyonlarda duyguların yönetimi, Kariyer Yayınları, İstanbul, 2004.
43. Biçer T. Sporda Duygu ve Aklın Yönetimi. Beyaz Yayınlar, 2007.
44. Mayer JD, Salovey P, Caruso DR. Models of Emotional Intelligence. *Handbook of Intelligence*. New York: Cambridge University Press, 2000.
45. Ekman P. An Argument for basic emotions. *Cognition and Emotion* 1992; 6 (3/4), 169-200.
46. Bhoohibhoya A, Branscum P, Taylor EL, Hofford C. Exploring the relationships of physical activity, emotional intelligence and mental health among college students. *American Journal of Health Studies* 2014; 29 (2), s.191.
47. Le Doux J. Duygusal Beyin. Pegasus, İstanbul, 2006.
48. Petrides KV, Furnham A. Trait Emotional Intelligence: Behavioral Validation in Two Studies of Emotion Recognition and Reactivity to Mood Induction. *European Journal of Personality* 2003; 17 (1), 39-57.
49. Izard CE. Basic Emotions, Relations Among Emotions, and Emotion Cognition Relations. *Psychological Review* 1992, 99 (3), 561-565.
50. Adler A. Yaşamın Anlamı (A.T. Kapkın, Çev.). Payel, İstanbul, 2003.

51. Canbulat S. Duygusal Zekânın Çalışanların İş Doyumu Üzerindeki Etkisinin Araştırılması, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara. 2007.
52. Cumming EA. An investigation into the relationship between emotional intelligence and work place performance: An exploratory study. Lincoln University, 2005.
53. Yüksel M. Duygusal Zekâ ve Performans İlişkisi, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Erzurum, 2006.
54. Akkoyun F. Duygusal okuryazarlık ve zekâyı geliştirme yolları. Cumhuriyet Bilim Teknik, 1998, s. 603.
55. Goleman D. Duygusal Zekâ Neden IQ" dan Daha Önemlidir. Varlık Yayınları. İstanbul, 2006, s.12-62.
56. Salovey P. Mayer JD. Emotional Intelligence, Imagination, Cognition and Personality 1990; 9, 3, 185-211,
57. Yaylacı GÖ.. Kariyer Yaşamında Duygusal Zekâ ve iletişim Yeteneği. Hayat Yayınları. İstanbul, 2008,s.45-202.
58. Bridge B. Duyguların Eğitimi, Beyaz Yay. İstanbul. 2003, s. 12.
59. Dökmen Ü. İletişim Çatışmaları ve Empati, 34. Baskı, Sistem Yayıncılık, İstanbul, 2005.
60. Cüceloğlu D. İnsan ve Davranışı, 13. Basım, Remzi Kitabevi, İstanbul, 2004.
61. Kılıçarslan F. 10 adımda duygusal zekâ. (2. Basım). Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2010. s.33
62. Çakar U, Arbak Y. Modern yaklaşımlar ışığında değişen duygu zekâ ilişkisi ve duygusal zekâ. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 2002; 6(3). 23-48.
63. Goleman D. İş başında duygusal zekâ, 2.Basım, Varlık Yayınları, İstanbul, 2000. s.14
64. Baba H. Beden eğitimi ve spor yüksekokulundaki öğrencilerin kinestetik ve duygusal zekâlarının iç-dış kontrol odaklarının akademik başarılarına etkisi, Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara, 2012.
65. Cooper RK, Sawaf A. Liderlikte duygusal zekâ, Sistem Yayıncılık, İstanbul, 2000.
66. Cooper RK, Sawaf A. Liderlikte duygusal zekâ: Yönetimde ve organizasyonda duygusal zekâ (EQ). (Çev. Zela Bedriye Ayman ve Banu Sancar). (1.Basım). Sistem Yayıncılık, İstanbul, 2003, 3-40.
67. Otacıoğlu SG. Müzik öğretmeni adaylarının duygusal zekâ ile akademik ve çalgı başarı düzeyleri arasındaki ilişki. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 2009; 19(1), 85-96.

68. Gürbüz S. Yüksel M. Çalışma Ortamında Duygusal Zekâ: İş Performansı, İş Tatmini, Örgütsel Vatandaşlık Davranışı Ve Bazı Demografik Özelliklerle İlişkisi. *Doğuş Üniversitesi Dergisi* 2008; 9 (2), 174-190.
69. Şahin NH, Basım N. Çetin F. Kişilerarası çatışma çözüme yaklaşımlarında kendilik algısı ve kontrol odağı. *Türk Psikiyatri Dergisi* 2009; 20(2):153-163
70. Pektaş S. Güzel sanatlar ve spor lisesi müzik bölümü öğrencileri ile diğer lise öğrencilerinin duygusal zekâ düzeylerinin karşılaştırılması, Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, 2013. s.28
71. Karasar, N. Bilimsel Araştırma Yöntemleri (12. Baskı), Ankara: Nobel Yayınevi, (2003). s 77-79.
72. Chan DW. Perceived emotional intelligence and self-efficacy among Chinese sessecondary school teachers in Hong Kong. *Personality and Individual Differences* 2004; 36, 1781–1795.
73. Chan DW. “Emotional Intelligence And Components of Burnout Among Chinese Secondary School Teachers in Hong Kong”, *Teaching and Teacher Education* 2006; 22, ss. 1042–1054.
74. Schutte NS, Malouff JM, Hall LE, Haggerty DJ, Cooper JT, Golden CJ, Dornheim L. Development and validation of a measure of emotional intelligence, *Personality and Individual Differences* 1998; Vol. 25, s. 167-177.
75. Aslan, Ş., Özata, M. Duygusal zekâ ve tükenmişlik arasındaki ilişkilerin araştırılması: sağlık çalışanları örneği. *Erciyes Üniversitesi iktisadi ve idari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Sayı: 30, Ocak-Haziran 2008, ss.77-97.
76. Tabachnick, B. G., and Fidell, L. S. *Using multivariate statistics* (5th Editio). Boston: Pearson/Allyn & Bacon. (2007).
77. Salman Mn, T Toros, Y Soylu - Elit Sporcuların Duygusal Zekâ Yönünden Karşılaştırılması: Takım ve Bireysel Sporlar. *Electronic Turkish Studies*, 2018,1326,1021-1036.
78. Türksoy A., Güvendi B., Keskin N., Şahin M., “Milli Güreşçilerde Duygusal Zekâ, Öz-Yeterlik ve Hedef Yönelimleri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi “, *Sosyal Bilimler Dergisi*, pp.530-543, 2016.
79. Adiloğulları İ. The teachers level of emotional intelligence some of the demographic variables for investigation, *Educational Research and Reviews* 2011; 6(13), 786-792.
80. Şenel E. Beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü ile bazı alanların öğretmenlik bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerin öz yeterlik inançlarını etkileyen bazı faktörlerin değerlendirilmesi, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi*, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara, 2013.

8. TABLOLAR DİZİNİ

	<u>Sayfa No</u>
Tablo 1. Araştırma grubunun yaş dağılımları.....	23
Tablo 2. Araştırma grubunun cinsiyet dağılımları.....	23
Tablo 3. Araştırma grubunun eğitim durumu dağılımları.	23
Tablo 4. Araştırma grubunun branş durumuna göre dağılımları.	24
Tablo 5. Araştırma grubunun medeni durumuna göre dağılımları.	24
Tablo 6. Araştırma grubunun anne eğitim durumu dağılımları.	24
Tablo 7. Araştırma grubunun doğup büyüdüğü yere göre dağılımları.	24
Tablo 8. Araştırma grubunun algıladığı gelir düzeyine göre dağılımları.	25
Tablo 9. Araştırma grubunun kaç yıldır spor yapmakta olduğuna göre dağılımları	25
Tablo 10. Araştırma grubunun haftada kaç saat spor yapmakta olduğuna göre dağılımları. .	25
Tablo 11. Araştırma grubunun spor branşındaki başarı durumu göre dağılımları.	26
Tablo 12. Araştırma grubunun yaş dağılımlarına göre t testi sonuçları	26
Tablo 13. Araştırma grubunun cinsiyet dağılımlarına göre t testi sonuçları.	26
Tablo 14. Araştırma grubunun branşa göre t testi sonuçları.....	26
Tablo 15. Araştırma grubunun spor branşındaki başarı durumuna göre t testi sonuçları.....	27
Tablo 16. Araştırma grubunun eğitim durumu değişkenine göre Anova analiz sonuçları.....	27
Tablo 17. Araştırma grubunun doğup büyüdüğü yere göre Anova analiz sonuçları.....	27
Tablo 18. Araştırma grubunun algıladığı gelir düzeyine göre Anova analiz sonuçları.....	28
Tablo 19. Araştırma grubunun kaç yıldır spor yapmakta olduğuna göre Anova analiz sonuçları.	28
Tablo 20. Araştırma grubunun haftada kaç saat spor yaptığına göre Anova analiz sonuçları.	28

9. EKLER LİSTESİ

	<u>Sayfa No</u>
Ek 1: Etik Kurul İzin Belgesi	41
Ek 2: Kişisel Bilgi Formu.....	43
Ek 3: Kullanılan Ölçek (Duygusal Zeka Ölçeği)	44
Ek 4: Etik Kurul Formu.....	45
Ek 5: Kahramanmaraş Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü' de Alınan İzin Formu.....	46

10. EKLER

Ek 1: Etik Kurul İzin Belgesi

KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ KLİNİK ARAŞTIRMALARI ETİK KURULU KARAR FORMU					
DEĞERLENDİRİLEN BELGELER	Belge Adı	Tarihi	Versiyon Numarası	Dili	
	ARAŞTIRMA PROTOKOLÜ	15.03.2012		Türkçe ☒	İngilizce ☐ Diğer ☐
	BİLGİLENDİRİLMİŞ GÖNÜLLÜ OLUR FORMU	15.03.2012		Türkçe ☒	İngilizce ☐ Diğer ☐
	OLGU RAPOR FORMU			Türkçe ☐	İngilizce ☐ Diğer ☐
	ARAŞTIRMA BROŞÜRÜ			Türkçe ☐	İngilizce ☐ Diğer ☐
DEĞERLENDİRİLEN DİĞER BELGELER	Belge Adı	Açıklama			
	TÜRKÇE ETİKET ÖRNEĞİ	☐			
	SİGORTA	☐			
	ARAŞTIRMA BÜTÇESİ	☐			
	BIYOLOJİK MATERYEL TRANSFER FORMU	☐			
	HASTA KARTI/GÜNLÜKLERİ	☐			
	İLAN	☐			
	YILLIK BİLDİRİM	☐			
	SONUÇ RAPORU	☐			
	GÜVENLİLİK BİLDİRİMLERİ	☐			
DİĞER:	☒	Anket Formu			
KARAR BİLGİLERİ	Karar No: 2012/08-11	Tarih: 27/03/2012			
	Yukarıda bilgileri verilen klinik araştırma başvuru dosyası ile ilgili belgeler araştırmanın gerekçe, amaç, yaklaşım ve yöntemleri dikkate alınarak incelenmiş çalışmanın başvuru dosyasında belirtilen merkezde gerçekleştirilmesinde etik ve bilimsel sakınca bulunmadığına toplantıya katılan Kurul üyelerin oy birliği ile karar verilmiştir.				

KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ KLİNİK ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU	
ÇALIŞMA ESASI	Klinik Araştırmalar Hakkında Yönetmelik, İyi Klinik Uygulamaları Kılavuzu
BAŞKANIN UNVANI / ADI / SOYADI	Doç. Dr. Metin KILINÇ

Unvanı/Adı/Soyadı	Uzmanlık Alanı	Kurumu	Cinsiyet		Araştırma ile ilişki		Katılım *		İmza
			E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	E ☒	H ☐	
Doç. Dr. Metin KILINÇ Başkan	Tıbbi Biyokimya	KSÜ Tıp Fakültesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	E ☒	H ☐	
Doç. Dr. Hasan Çetin EKERBİÇER Üye	Halk Sağlığı	KSÜ Tıp Fakültesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	E ☒	H ☐	
Doç. Dr. Mustafa GÜL Üye	Tıbbi Mikrobiyoloji	KSÜ Tıp Fakültesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	E ☒	H ☐	
Doç. Dr. Harun ÇIRALIK Üye	Tıbbi Patoloji	KSÜ Tıp Fakültesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	E ☒	H ☐	
Doç. Dr. Yusuf ERGÜN Üye	Tıbbi Farmakoloji	KSÜ Tıp Fakültesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	E ☒	H ☐	
Doç. Dr. Tufan MERT Üye	Biyofizik	KSÜ Tıp Fakültesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	E ☒	H ☐	
Doç. Dr. Mehmet DAVUTOĞLU Üye	Çocuk Sağ ve Hast	KSÜ Tıp Fakültesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	E ☒	H ☐	
Doç. Dr. Nimet ŞENOĞLU Üye	Anest ve Rea.	KSÜ Tıp Fakültesi	E ☐	K ☒	E ☐	H ☒	E ☒	H ☐	
Doç. Dr. Gürkan ACAR Üye	Kardiyoloji	KSÜ Tıp Fakültesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	E ☒	H ☐	
Doç. Dr. Vedat BAKAN Üye	Çocuk Cerrahisi	KSÜ Tıp Fakültesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	E ☒	H ☐	
Yrd. Doç. Dr. Ramazan KARANFİL Üye	Adli Tıp	KSÜ Tıp Fakültesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	E ☒	H ☐	
Mehmet Emin DARENDELİ Üye	Avukat	Serbest	E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	E ☒	H ☐	
Mustafa CANSARAN Üye	Ziraat Mühendisi	İl Gıda, Tarım ve Hay. Müd.	E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	E ☒	H ☐	
Turan YILDIZ Üye	Öğretmen	Özel Ali KENGER Anadolu Lisesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	E ☒	H ☐	

* :Toplantıda Bulunma

KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ KLİNİK ARAŞTIRMALARI ETİK KURULU KARAR FORMU

BAŞVURU BİLGİLERİ	ARAŞTIRMANIN AÇIK ADI	"Amatör Futbolcu ve Güreşçilerin Duygusal Zekâlarının Bazı Değişkenler Açısından Karşılaştırılması (K.Maraş İli Örneği)"			
	ARAŞTIRMA PROTOKOL KODU	45			
	KOORDİNATÖR/SORUMLU ARAŞTIRMACI UNVANI/ADI/SOYADI	Yrd. Doç. Dr. Selçuk GENÇAY			
	KOORDİNATÖR/SORUMLU ARAŞTIRMACININ UZMANLIK ALANI	Spor Yöneticiliği			
	KOORDİNATÖR/SORUMLU ARAŞTIRMACININ BULUNDUĞU MERKEZ	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu			
	DESTEKLEYİCİ	Sorumlu Araştırmacı			
	DESTEKLEYİCİNİN YASAL TEMSİLCİSİ				
	ARAŞTIRMANIN FAZİ	FAZ 1	☐		
		FAZ 2	☐		
		FAZ 3	☐		
FAZ 4		☐			
ARAŞTIRMANIN TÜRÜ	Yeni Bir Endikasyon	☐			
	Yüksek Doz Araştırması	☐			
	Diğer ise belirtiniz: Anket çalışmaları				
ARAŞTIRMAYA KATILAN MERKEZLER	TEK MERKEZ ☒	ÇOK MERKEZLİ ☐	ULUSAL ☐	ULUSLARARASI ☐	

Ek 2: Kişisel Bilgi Formu

AMATÖR FUTBOLCU VE GÜREŞÇİLERİN DUYGUSAL ZEKALARININ BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI(K.MARAŞ İLİ ÖRNEĞİ)

Sayın Katılımcı;

Bu anket,bilimsel bir araştırmaya veri sağlamak için yapılmaktadır. Bu çalışmada elde edilen veriler tamamen bilimsel amaçlı kullanılacaktır. Ankette yer alan soruları dikkatle okuyarak samimi ve tam olarak yanıtlamanız araştırmamızın sonuçlarının yararlı olması açısından çok önemlidir.

Değerli zamanınızı ayırdığınız için teşekkür ederiz.

Doç. Dr. Selçuk GENÇAY
KSÜ BESYO Öğretim üyesi

Bed.Eğt.Okt:Nesrin ZÜLKADİROĞLU

1. Cinsiyetiniz: Bay Bayan
2. Medeni Durumunuz: Evli Bekar
3. Yaşınız:
 ...
4. Öğrenim Durumunuz:
 İlköğretim Ortaöğretim Lise Lisans Yüksek Lisans
5. Anne Eğitim Durumu:
 İlköğretim Ortaöğretim Lise Lisans Yüksek Lisans
6. Baba Eğitim Durumu:
 İlköğretim Ortaöğretim Lise Lisans Yüksek Lisans
7. Kardeş Sayısı:
 Yok 1 2 3 4 ve üzeri
8. Doğup Büyüdüğünüz Yerleşim Yeri Ne Büyüklüktedir.
 Köy Kasaba İlçe Şehir Büyükşehir
9. Kimin Yanında İkamet ediyorsunuz:
 Anne-Baba Yakın Akraba Yurt Arkadaşlarımla Evde Kalıyorum
10. Sizin Algıladığınız Aylık Gelir Durumuz:
 Çok Düşük Düşük Orta Yüksek Çok Yüksek
11. Kaç Yıldır Spor Yapmaktasınız:
 ...
12. Haftada Kaç Saat Spor Yapmaktasınız:
 1-2 2-3 3-4 4 saatten fazla
13. Yaptığınız Spor Branşında Başarılarınız Varmadı:
 Hayır Evet
14. 13. Soruya Cevabınız Evet İse Başarılarınız Ne Derece:
 İl Bölgesel Ulusal Uluslar arası
15. Spor Yaparken Duygularınızı Kontrol Altında Tutabiliyor musunuz?:
 Evet Hayır
16. Özel Yaşantınız Spor Başarılarınızı Etkiler mi:
 Evet Hayır
17. Kendinize Günde Özgürce Kullanabileceğiniz Kaç Saat Zaman Ayırıyorsunuz:
 Hiç 1-2 2-3 3-4 4 ve Üzeri
18. Ailenizde Spor Yapan Kişiler Var mı:
 Evet Hayır

Ek 3: Kullanılan Ölçek (Duygusal Zeka Ölçeği)

DUYGUSAL ZEKÂ ÖLÇEĞİ

Sayın Katılımcı, aşağıdaki ifadelere vereceğiniz cevapları 1'den 5'e kadar sıralanan **Kesinlikle katılmıyorum** 2- **Katılmıyorum**, 3- **Kararsızım**, 4- **Katılıyorum**, 5-**Tamamen katılıyorum**, açıklamalarından birini seçerek (X) işareti ile belirtmeniz gerekiyor. İfadelerin doğru veya yanlışlığı yoktur. Bu nedenle ifadeyi okuduğunuzda aklınıza gelen ilk cevap sizin tutumunuzu en iyi yansıtan olacaktır.

	1	2	3	4	5
Duygularımın yaşarken farkındayım.					
İyi şeylerin olacağını umut ederim.					
Engellerle karşılaştığımda, benzer engellerle karşılaştığım ve onların üstesinden geldiğim zamanları hatırlarım.					
İnsanların yüz ifadelerinden duygularını anlayabilirim.					
Olumlu ruh halindeyken, daha iyi problem çözebilirim.					
Başkalarının ses tonlarından ne hissettiklerini anlayabilirim.					
Üstlendiğim bir işin iyi sonucunu hayal ederek kendi kendimi motive ederim.					
Duygularımın değişme nedenlerini bilirim.					
Engellerle karşılaştığımda, kendimi korumada iyi ruh halimi kullanırım.					
Olumlu ruh halindeyken yeni fikirler üretebilirim.					
Başkalarının gönderdiği sözsüz mesajların farkındayım.					
İnsanlar üzerinde iyi etki bırakabilirim.					

Ankete katılımınız için teşekkürler...

Ek 4: Etik Kurul Formu

GÖNÜLLÜLERİN ÇALIŞMAYA DÂHİL EDİLME KRİTERLERİ		
1.		
2.		
GÖNÜLLÜLERİN ÇALIŞMAYA DÂHİL EDİLMEME KRİTERLERİ		
1.		
2.		
GÖNÜLLÜLERİN ÇALIŞMADAN ÇIKARILMA KRİTERLERİ		
1.		
2.		
KLİNİK UÇ-NOKTALAR (ÖLÇÜLECEK DEĞİŞKENLER)		
1.		
2.		
LABORATUAR UÇ-NOKTALAR (ÖLÇÜLECEK DEĞİŞKENLER)		
1.		
2.		
BEKLENEN FAYDALAR		
ARAŞTIRMANIN DESTEKLEYİCİSİ		
	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Yönetimi Birimi	
	TÜBİTAK	
	DPT	
X	Sorumlu araştırmacı	
	Diğer (Tanımlayınız):	
TAAHHÜTNAME		
<p>Biz, araştırmacılar olarak;</p> <ul style="list-style-type: none"> Başvuruda sağlanan bilgilerin doğru olduğunu; Araştırmanın güncel Helsinki Bildirgesi (2008 Ekim Seul)* ve İyi Klinik Uygulamaları Kılavuzuna ilkelerine uygun olarak gerçekleştirileceğini; Bu araştırmanın kapsamındaki gönüllülerden elde edilecek kişisel bilgilerin gizli tutulacağını ve gönüllülere veya kurumlara ekonomik külfet getirilmeyeceğini <p>taahhüt ederiz.</p> <p>*Güncel helsinki bildirgesine aşağıdaki adresten ulaşılabilir: (http://www.wma.net/en/30publications/10policies/b3/index.html)</p>		
Araştırmacılar	Adı-soyadı	İmza
1.	Yrd. Doç.Dr. Selçuk GENÇAY	
2.	Beden Eğitimi Okutmanı Nesrin ZÜLKADİROĞLU	
3.		
4.		
EKLER (KAREK sekreteryası tarafından kontrol edilecek)		
X	Başvuru dilekçesi	
X	Bilgilendirilmiş Gönüllü Olur Formu (BGOF) (varsa)	
	Araştırma akış şeması (varsa)	
	Sigorta (KAREK talep ettiğinde)	
	Olgu rapor formu (varsa)	
X	Anket (varsa)	
	Araştırma bütçesi (varsa)	
	Araştırmanın destekleyicisi ile imzalanan protokol (varsa)	

Ek 5: Kahramanmaraş Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü'nde Alınan İzin Formu

T.C.
KAHRAMANMARAŞ VALİLİĞİ
Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü

Sayı :B.20.1.SGM.4.46.00.03/0021/4248

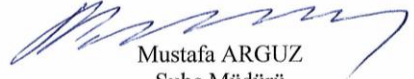
28/09/2012

Konu :Anket Formu İzin Onayı

İL MÜDÜRLÜĞÜ MAKAMINA

Sütçü İmam Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Yüksek Lisans öğrencisi Nesrin ZÜLKADİROĞLU, İl Müdürlüğümüze vermiş olduğu 28/09/2012 tarihli ve bila sayılı dilekçesinde sporculara yönelik anket yaptırmak istemektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde adı geçeninin, İl Müdürlüğümüz sporcularına anket uygulaması yapmasını Olurlarınıza arz ederim.

Mustafa ARGUZ
Şube Müdürü

OLUR
28./09/2012

Ali İhsan KABAKCI
Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürü

12 Şubat Stadyum altı 46040 KAHRAMANMARAŞ
Telefon : (0 344 235 17 02)+03 Faks (0 344 235 17 07)
e posta: spor@kahramanmaras-gsim.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için irtibat: İ.ARGUZ Spor Servisi

Elektronik ağ:www.kahramanmaras-gsim.gov.tr

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Nesrin ZÜLKADİROĞLU
Uyruğu : T.C.
Doğum tarihi ve yeri : 15.02.1979
Medeni hali :Evli
e-posta :nesgok@ksu.edu.tr

Eğitim

Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet Tarihi
Lisans	KSÜ/Besyo	2003
Lise	Kahramanmaraş Fatih Lisesi	1996

İş Deneyimi

Yıl	Yer
2005-	KSÜ Andırın Meslek Yüksek okulu

Yabancı Diller

İngilizce

Hobiler

Doğa bilimleri, hentbol, tenis,badminton